

Hikmet Kıvılcımlı

**Genel Olarak
Sosyal Sınıflar ve Partiler**

**DERLENİŞ
YAYINLARI**

BOŞ SAYFA

Hikmet Kıvılcımlı

**Genel Olarak
Sosyal Sınıflar ve Partiler**

İkinci Baskı
Aralık 2015

DERLENİŞ YAYINLARI: 72

Derleniş Yayınları'ndan Birinci Baskı: Ocak 1993

Kapak Düzeni: M. Cihan Çakır

DERLENİŞ YAYINLARI:

İnebey Mah. İnkılâp Cad. Oto Han: 55/129

Aksaray, Fatih/İSTANBUL

İnternet Adresi: www.derlenisyayinlari.org

e-posta: derlenisyayinlari@derlenisyayinlari.org

Derleniş Yayınları Sertifika No: 14005

ISBN 978-975-7346-67-8

Baskı: Kayhan Matbaacılık

www.kayhanmatbaa.com

Merkez Mah. FazılpaŐa Cad. No: 8/2 Topkapı/İstanbul

Tel: (0212) 612 31 85 - 576 00 66

Matbaa Sertifika No: 12156

Genel Olarak
Sosyal Sınıflar ve Partiler
Hikmet Kıvılcımlı

İkinci Baskı
Aralık 2015

BOŞ SAYFA

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	9
-------------	---

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Olarak Sosyal Sınıflar

A) Sosyal Sınıflar-Sınıflar Dövuşü-Sosyalizm	15
B) Sosyal Tabakalardan Küçükburjuvazi	19
C) Modern Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfı	25
D) Antika Tefeci-Bezirgân Tabakaları	33

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Olarak Sosyal Partiler

A) Siyasi Parti Nedir ve Nasıl Kurulur?	43
B) Demokrasi, Totaliterlik ve Parti Kuruluşları	49
C) Egemen Sınıfların Alt Sınıfları Oyalayışları	53
D) 20'nci Yüzyılda Çifte Partinin Anlamı	61
E) Kapitalizmin Sosyalizme "İzin" Verişi	69

BOŞ SAYFA

SUNUŞ

BOŞ SAYFA

Genel Olarak Sosyal Sınıflar ve Partiler

BOŞ SAYFA

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Olarak Sosyal Sınıflar

Sosyal sınıflar bölümünde genel olarak Modern toplumun sınıf karakteristiği yanında, özellikle Türkiye'nin sınıf karakteristiklerini araştırıyoruz.

BOŞ SAYFA

A) Sosyal Sınıflar-Sınıflar Dövuşü-Sosyalizm

Fransızca “Parti” sözcüğü: Türkçe “Bölük”, Acemce “Parça”, Arapça “Kısım” anlamına gelir... Bir toplumda “Partiler” var demek, o toplumun insanları bir sıra bölüklere, kısımlara, parçalara ayrılmışlar demektir. Toplumların en belirli partileri-bölükleri: **Sosyal Sınıflar**’dır.

“Sınıf” nedir?

“Das Kapital”ın Üçüncü Tomunun [Cildinin] son sayfası, sınıfın ne olduğunu araştırırken, yarım kalmış bir cümle ile biter. Belli ki Karl Marks, sınıfın, dilediği gibi güçlü bir tanımlanmasını en gelişkin biçimi ile yapmak isterken, bunu tümleyemeden ölmüştür. Engels de arkadaşının bıraktığı gibi vermeyi uygun bulmuştur. Büyük Ustaların böyle bıraktıkları konuyu sonra gelenler didaktik kaçınılmazlıklarla, yani öğretici pratiğe uyarak bütünlemeye çalışmışlardır.

Ancak, sosyal sınıfların var oluşları da, dövüşleri de Tarihçil Maddeciliğin ne bir icadı, ne bir keşfidir. Hegel “**Hukuk Felsefesinin Ana Çizgileri**” eserine yazdığı “Giriş”te pek ısrarla bir noktayı belirtir. Ona göre her **Tarif** (tanımlama): yüzeyde kalan bir Bilim çerçevesidir. Olayların tam anlaşılması tanımlamalarla olmaz. Tarihçil gelişimlerinin kaçınılmazlığı (zarureti) ile gerçeklik kazanırlar. Sosyal bir olay demek olan “**Sınıflar**” da, tarif edilmekten çok, tarif edilmeden önce: **Tarihçil Bir Gelişim Kaçınılmazlığı ve Gerekliliği** kazanmış gerçekliklerdendir.

Bugün “**Sosyal Sınıf**” konusu ele alınırken, o büyük diyalek-

tik hakikati yani şaşmaz gerçeklik anlayışını göz önünde tutmak gerekir. Sınıf gerçekliği her ülkedeki gelişim gidişi sırasında az çok değişikliklere uğrar. Bu yüzden, bir an için yapılmış sosyal sınıf tanımlaması ister istemez az çok yüzeyde kalabilir. Donmuş ve ezbere formüllerle zırhlandırılabilir. Onun için, sosyal sınıf ilişkilerini birtakım transandantal [doğüstü-deneyüstü] kategoriler gibi fosilleştirmemelidir. Her toplumu yaşayan Tarihçil kaçınılmazlığı içindeki bütün gerçekliği ile izlemelidir.

Bu anlayışla Modern topluma bakınca ne görüyoruz?

Sosyal Sınıf: dedik mi, ilkin Modern ekonomi temelini ve onu belirlediren **Egemen Üretim** yordamını göz önüne getiriyoruz. Her toplumun sosyal sınıfları, her şeyden önce, o toplumun **“Egemen Ekonomi”** ilişkilerinde **Dolaysızca**, yani **Birinci Kertede** görevli bulunan insan kümeleridir.

“Egemen Ekonomi” der demez şunu anlıyoruz: Demek her toplumda başkaca **“Egemen Olmayan Ekonomi ve Üretim”** biçimleri de vardır. Modern burjuva toplumunda egemen üretim biçimi **Kapitalist Üretim** yordamıdır. Kapitalist toplumun sosyal sınıfları, ancak **Kapitalist Üretim Yordamı** içinde **Dolaysızca**, yani **Birinci Kertede** görevli bulunan insanların kümeleşmeleridir. Ve ancak o kümelerin ilişkileri Modern toplum sınıfları bakımından düşünce ve davranış konusu edilebilirler.

Bir üretim yordamı üzerinde **Dolaysızca** görevli bulunan sosyal sınıflar başlıca iki karakterle birbirlerinden ayırt edilirler:

- 1- O sınıfların **Durumları** başka başkadır.
- 2- O sınıfların **Çıkarları** başka başkadır.

Modern toplumda **İşveren** sınıflarının durumu: **Üst** ve **Güdücü** sınıf olmak; **İşçi Sınıfının** durumu: **Alt** ve **Güdülen** sınıf olmaktır. Gene modern toplumda, **İşveren** sınıfının çıkarı: elinden geldiği kadar çok **Artıdeğer** koparmak, yani **Sömürmek**; **İşçi Sınıfının** çıkarı ise: elinden geldiği kadar az **Artıdeğer** kopartırmak, yani **Sömürülmek**'tir.

Bu tanımlamaya göre, Modern toplumun başlıca **Sosyal Sı-**

nıfları: İşveren ve İşçi Sınıflarıdır. İşveren sınıfı **Üstte Sömürücü**, İşçi Sınıfı **Altta Sömürülen** sınıflar oldukları için, durumları ve çıkarları bakımından iki zıt kutup olmuşlardır. Sonsuz gibi görülen önüne geçilmez bir savaş içinde bulunurlar. Buna **Sınıflar Savaşı** yahut **Sınıflar Güreşi** yahut **Sınıflar Dövüşü** adları verilir.

Sınıflar dövüşü denilen gerçekliği şu veya bu insanın dileği yahut kaprisi yaratmaz. **Kapitalist** düzenin ta kendisi sınıflar savaşını gerektirir.

Mesele böyle konulunca, **Sınıflar Savaşını** doğru bulmayanlar yahut istemeyenler varsa, o gibi kimseler ne dediklerine biraz dikkat etmelidirler. Onlar eğer zerrece sözlerinin eri iseler, sınıflar dövüşünü yanlış veya kötü sayarken, belki farkına varmayarak, her şeyden önce **Kapitalizmi** doğru bulmuyorlar ve istemiyorlar, demektir.

Onun için sosyal sınıfların varlığını herkesten önce burjuva düşünürleri görmüşler ve yazmışlardır. Tarihin (Medeniyet Tarihinin) bir **Sınıflar Savaşı Tarihi** olduğunu, Marks ve Engels'ten çok önceleri, gerçekçi burjuva düşünürleri anlamış ve anlatmışlardır.

Öyle ise, sosyal sınıfların varlığını, çelişmelerini bir Sosyalist icadı saymak ve sırf Sosyalistlere mal etmek en kalpazanca bir ne dediğini bilmemek olur. Bir yanda kapitalizm (özel teşebbüs) savunulurken, öte yanda sınıfları ve sınıflar savaşını inkâr etmek ne demektir?

Bu inkârı yapan cahil kişi ise, ne dediğini bilmiyordur. Ne dediğini bilenler inkâra, hatta yasaklamaya kalkıyorlarsa, yaptıkları ikiye bölünmüş bir sahtekârlıktır.

Çünkü “**Özel Teşebbüs**” demek “**Kapitalizm**” demektir. Kapitalizm demek: üstte sömürücü işveren sınıfı, altta sömürülen İşçi Sınıfı ile bir üretim yapılıyor demektir. Kapitalizm bu üretim ilişkilerinin temelleri üzerine kurulmuş bir sosyal düzendir. Bu sosyal düzeni kuranlar şu veya bu insanlar, şu veya bu sınıflar

değil: Tarihçil gelişimdir. En basit gerçekçi insan dürüstlüğü, kapitalizmin birbirine zıt **İşveren-İşçi** Sınıflarına dayandığını, bu sınıflar arasındaki çelişkinin ister istemez ardı arası kesilmeyen çatışmalarla dolu olduğunu görmezlikten gelemez.

Sınıflar güreşini örtbas etmeye, yani varken yok saymaya yahut yasak etmeye kalkışmak nedir?

Sınıflar güreşini insan bilincinden uzak tutmaktır. İnsan sınıfları arasındaki güreşi **Hayvanlar** arasındaki orman kanunlarıyla gütmeye girişmektir.

Tersine, Modern toplumda özel teşebbüsçülüğün egemen olduğu kapitalist üretim yordamı yüzünden doğmuş **Sınıflar Dövüşü**'nü insanların bilincine çıkarmak: insanlar arasındaki bir sürü hayvanca tepişmeleri, **İnsanca** yapmak ölçülerini getirir. Buna **Sosyalizm** denir.

Sosyalizm, 7 bin yıldır süregelen ve 6 bin 500 yıl boyuna doğarak sonra batmış Medeniyetlerin örneğinden ders almıştır. İnsanlar arasındaki **Hayvanca** savaşı insana yararır **Bilince** çıkarmıştır. Sınıflar savaşını Medeniyet kazançlarına ve toplum yaşantısına en az zarar verecek biçimlerde **İnsanca Dövüş**'e çevirmiştir. Sosyalizm insan topluluğu içinde en son kalıntılarıyla **Hayvanlığı** kaldırmaktır. O bakımdan, Sosyalizm düşmanlığı insanlık düşmanlığıdır. Sosyalizmi bile bile istememek, kapitalizmin bugünkü durumuyla toplumda **Hayvanlığı** sürdürmektir.

B) Sosyal Tabakalardan Küçükburjuvazi

Modern toplumda işveren ve işçi adlı başlıca ve birinci kerte-den gelen **Sosyal Sınıflar**'dan başka **Parti'ler** (bölük-kısım-par-ça) yok mudur?

Vardır. Hem de pek çoktur. Bu ikinci kertede gelen bölük bö-lük insan kümeleri iki türlü olurlar. Bunlar:

1- Ya her başlıca birincil sosyal sınıfın kendi **İçinde** bulunan bölüklerdir.

2- Yahut bütün başlıca sosyal sınıfların **Dışındaki** bölüklerdir.

1- **Birincil** sosyal sınıfların **İçlerinde** bulunan **İkincil** insan bölüklerine bizde daha çok **Zümre** adı veriliyor. İşveren sınıfı içinde: Sanayiciler, Ziraatçılar, Bankacılar, Tüccarlar vb. gibi bö-lüklere işveren sınıfının başka başka **Zümreleri** denir.

Bu zümreler arasındaki hiyerarşi (rütbeler zinciri) çağa göre değişebilir. 19'uncu Yüzyıl sonuna değin kapitalizmin birincil işveren zümreleri: sanayici ve ziraatçı girişkenlerdir. Bankacılar, tüccarlar vb. Kapitalist zümreleri **İkincil** gelirler. 20'nci Yüzyıl-da bu hiyerarşi tersine döndü. Bankacılar birincil zümre oldular. Öteki zümrelerin en kodamanlarını kendilerine uydulaştırdılar.

İşçi Sınıfı içinde: Tarım işçileri (ırgatlar), kaba işçiler (üreti-me alışmamış kara işçiler), orta işçiler, usta işçiler, uzman işçiler vb. gibi bölüklere İşçi Sınıfının başka başka **Zümreleri** denir.

19'uncu Yüzyılda İşçi Sınıfı zümreleri az çok akılcıl bir den-gelilikle farklı idiler. 20'nci Yüzyıl ile birlikte, İşçi Sınıfı içinde

burjuvazinin desteklediği ve aristokratlaştırdığı işçi küçükburjuvaları sendika gibi işçi örgütlerini tekellerine geçirdiler. Tıpkı kapitalist sınıfı içindeki bütün zümreleri bir Finans-Kapital zümresi nasıl baskı altında tutup sömürüyorsa, öylece aristokrat ve sendika gangsteri işçi açığı gözleri geri kalan bütün işçi zümrelerini baskı altında tutuyor ve sömürüyorlar. Yukarıda kapitalist sınıfta azıtan tekelcilik böylelikle aşağıda İşçi Sınıfı içinde de almış yürümüş olur.

2- **Birincil** sosyal sınıfların **Dışlarında** bulunan **İkincil** insan bölüklerine bizde daha çok **Tabaka** adı veriliyor. Çünkü bunlar birincil sosyal sınıflardan çok da heterojen (gayri mütecanis), altlı üstlü bir hayli durum ve çıkar farkları gösteren basamaklaşmalara uğramışlardır. Onun için sosyal kümelere, onları sosyal sınıflardan ayırmak üzere, **Sosyal Tabakalar** denmelidir.

Sosyal tabakaların hepsi de ilkin **Modern Üretim Yordamı** ile **Doğrudan Doğruya** ilişkili olmayan kümelerdir. Normal sayılabilecek fakat yalnızca soyut kavram olarak anlaşılan, sırf (**İşveren-İşçi**) sınıflarından ibaret, tam verimli bir kapitalizm için sosyal tabakaların **Ekonomik** gerekleri ve zaruretleri yoktur.

İyi organize edilmiş, mantık sonuçlu, akılcı (rasyonel) veya fikircil (ideal) diyebileceğimiz bir Kapitalizm için **Sosyal Tabakalar** kaçınılmaz bir gerçeklik olmayabilirdi. Daha doğrusu, kapitalist-toplumda bir an için **Sosyal Tabakalar** yok oluverseydiler, kapitalist üretim yordamı durmazdı ve aksamazdı. Tam tersine sosyal tabakalar olmasa, kapitalist toplumun genel ve soyut **Ekonomik** düzeni daha verimli ve ilerici olarak büsbütün rahatlıkla işleyebilir ve çok çabuk gelişebilirdi.

Ne var ki her kapitalist toplumun **Ekonomik** zorunlulukları dışında, **Tarihçil** ve **Politik** birçok kaçınılmazlıkları daha vardır. Kapitalist üretim yordamı için ikincil sayılabilecek o Tarih ve Siyaset zorunlulukları her ülkede bir sürü sosyal tabakaların basamak basamak açılıp saçılmasını gerektirmiştir.

Onun için, birincil sosyal Modern sınıflar dışında kalan **Sosyal Tabakaları** bölümlendirmek, her ülkenin özel tarih, ekono-

mi, politika şartlarına göre ayrılıklar ve güçlükler gösterir. Politika kargaşalıklarının en büyük sebebi, sosyal tabakalarla sosyal sınıfları birbirine karıştırmaktan ve sosyal tabakaları da ayrıca birbiriyle karıştırmaktan ileri gelir.

Sosyal tabakalar deyince ilkin iki grup göz önüne getirilir.

a) Geçmiş Tarihin Yedigârı Olan Sosyal Tabakalar:

Geçmiş çağların üretim yordamları kapitalizm şartları içinde sürünüp gittiği için ayakta dururlar. Bunların en ünlüleri büyük **Köylü Tabakaları** ile **Esnaf Tabakaları**'dır. Kapitalizm kendi kanununa uyup gereği gibi gelişseydi, bu iki büyük tabaka yüzünden silinebilirdi.

b) Modern Güdümün Yedigârı Olan Sosyal Tabakalar:

Bunların en göze çarpanları **Ustabaşılar** ile **Aydınlar**'dır. Bu tabakaların üretimle ilişkileri dolaylı yoldan: **İdare, Siyaset** güdümleri için olur.

Kapitalistler siyasi iktidarı ele geçirmeden önce gerçekten girişken kişilerdi. O girişkenlikleriyle üretimdeki görevlerine elverişli kalsaydılar, adı geçen iki tabaka insana hacet kalmayabilirdi.

Ancak, ne **Kapitalizm** ideal **Gelişimini** başarabilmiş, ne de **Kapitalistler** üretimde gözetim ve bilgi **Görevlerini** ciddiye almışlardır.

(a) ve (b) tabakalı insan kümeleri arasında **Tersine Orantılı** bir gelişim olmuştur. Kapitalizm ilerledikçe **Tarihin Yedigârı** olan köylüler ve esnaf boyuna azalmaktadırlar. Buna karşılık, işveren sınıfı hazır yiyiciliğe dökülüp gözetim ve bilgi görevini aksattıkça, sosyal sömürü dengesini koruyabilmek için **Modern Güdümün Yedigârı** olan gözeticileri ve aydın adlı Modern kapıkullarını boyuna arttırmıştır ve arttırmaktadır.

Egemen sosyal sınıf her gün sayıca biraz daha azaldığını görüyor. Güdüm görevinden ve bilgi yetkisinden her gün daha çok uzak düştüğünü görüyor. Hele 20'nci Yüzyılın Finans-Kapitalizm çağında, kapitalist sınıfı büsbütün gereksiz bir asalak olduğunu kavırıyor. Bu kendi kendine **Yok** oluşu bir **Varlık** gibi

göstermek ihtiyacını duyuyor.

O zaman kapitalist sınıfı gittikçe daha çok sayıda gelişen teknik incelikleri yalnız Bilim işinde uzmanlaştırdığı elemanlara bırakıyor. Tekniği anlamak tekeline sahip olan bu uzmanlar, “akılcıl” sistem (rasyonalizm), Taylorizm¹, zincir usulü vb. ile verimi arttırma yoluna işçileri kurban ediyorlar. İşçiler üretim içinde bir küçük çivi kadar önemsiz duruma sokuluyorlar.

Bu üretim ilişkileri ortasında işçi artık makinenin hizmetkârı olmuş otomat bir bostan korkuluğudur. Otomatların daha çok yıpranarak verim sağlamaları için gözeticileri ve uzmanları sayıca arttırmak gerekir. Gözeticilerle uzmanların çıkarları artıdeğer sömürsünü arttırmakta toplanır. Durumları İşçi Sınıfını kılıcı kırıpdatamaz hale getirmekte toplanır. Düşünce, duygu ve davranışlarında bunaltılmış İşçi Sınıfına karşı, aristokrat işçi ile uzman aydın kendisini o çıkar ve durum bakımından kapitaliste paralel sayar.

Buraya kadar, gerek **Tarihin** geçmişinden, gerekse **Güdü-mün** geleceğinden doğmuş sosyal tabakaları başkallıkları içinde bulduk. Bu sosyal tabakaların bir de ortak yanları vardır. Hepsisi de **Küçük Mülk Sahibi** tutumundadırlar. “**Küçük Kişi Mülkiyeti**”, esnafı ve köylüyü verimsiz küçük üretim cenderesinde kısır çabalarla boğuyor; aynı küçük özel mülkiyet aydını ve gözeticiyi haksız sömürüye bekçi köpeği yaparak insan haysiyetine aykırı vicdan işkencesi ile yozlaştırıyor.

Ne var ki bu zavallı sosyal tabakalar sırf o küçük mülkiyetlerinin kölesi oldukları için, durumlarını bilince çıkarmakta güçlük çekerler. Egemen sınıfların muazzam **Büyük Özel Mülkiyeti** toplum içinde har vurup harman savurur. Üretimin sosyalleşme-

---

¹ Taylorizm: 19’uncu Yüzyılın sonları ve 20’nci Yüzyılın başlarında, Amerikalı mühendis F. W. Taylor tarafından geliştirilen, kapitalistin kârını en üst seviyeye çıkarmak amacıyla üretimi arttırmak için işçiyi bir makina gibi kullanan ve otomotlaştıran üretim yöntemi. Akılcıl sistem (rasyonalizm) ve zincir (bant) usulü de aynı amacı güden üretim yöntemleridir. (y.n.)

siyle taban tabana zıt üstyapı engelleri çıkarır, verimi baltalar, toplumun gelişimini baltalar. Yapma işsizliği ve izafi yoksulluğu (üst sınıfların zenginliği ile her gün biraz daha ağırca zıtlaşan alt sınıfların züğürtlüğü) artırır. Bununla birlikte, küçük mülk sahipleri, zaman zaman o toplumu batıracak hale gelmiş büyük özel mülkiyeti körü körüne savunmak felaketinden bir türlü kurtulamazlar.

Onun için geçmiş Tarihin yadigârı ve Modern güdümün yadigârı olan sosyal tabakaların topuna birden “**Küçükburjuva**” tabakaları denilmektedir. Küçükburjuva tabakaları, “**Küçük**” oldukları için maddece ve manaca ezilip sömürüldüklerine göre, **İşçi Sınıfı**’na yakındırlar. Aynı tabakalar “**Burjuva**”, yani “**Özel Mülkiyet**” denilen ismi var cismi yok tabu ile çarpılmış buldukları için, **İşveren** sınıfının zafer arabasına bağlı kalırlar. Bir yandan bağımsız hiçbir düşünce ve davranışa sahip olamazlar. En saçma uyduruklara inanır ve aldanırlar. Öte yandan, anarşiye dek “**Bağımsız**” görünmek karasevdasından kurtulamazlar. Hiçbir kolektif aksiyonu ölüm dirim ölçüsünde benimsemeyen Küçükburjuvalar, kendisini beğenmiş ukalalık illeti ile inmeli olurlar.

C) Modern Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfı

Bugün yeryüzünde Modern olmayan toplum kalmamıştır. Modern demek **Kapitalist** demektir. Sosyalist olmayan kesimde en akla gelmedik sosyal ilişkileri bulunan **Modern** toplum örnekleri: çeşit çeşit **Kapitalist** ülke tipleri vardır. Bunlardan hepsinin en klasik biçimleri Batı Avrupa'da görülür. Oradaki klasik sosyal sınıf ilişkilerini basitleştirmek olağandır.

Geçmiş Tarihîn Yadigârı olan sosyal bölümler içinde ikisini biliyoruz:

1- Köylüler ve Esnaflar: Toplumun Duzah'ı (Cehennem'in en kaynar yeri) içine atılmışlardır.

2- Aydın Küçükburjuvalar: Toplumun Arafat'ında (alt tabakalar Cehennemi ile üst sınıflar Cenneti arasında) kalmışlardır.

Geçmiş Tarihin Modern topluma yadigâr bıraktığı yukarı ki alt tabakalardan başka, iki de üst sosyal sınıf vardır.

1- Modern üretimle dolaysız değil, **Dolaylı** yoldan ilgili olan sosyal kümeye: **Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfı** denir.

2- Modern üretimle **Hiç İlgisi** bulunmayan sosyal kümeye: **Antika Tefeci-Bezirgân Sınıfı** adı verilir.

Adı geçen dört büyük kalabalık sosyal kümelerin hepsi de geçmiş Tarihten Modern topluma aktarılmış armağanlardır. Bunların hepsi içinde, tıpkı **Küçükburjuva** tabakaları içinde olduğu gibi, bir takım basamaklaşmalar vardır.

Küçükburjuva tabakalarının Esnaf ve Köylü gibilerine Anti-

ka toplum kümeleri, Aydın Küçükburjuvalara da Modern toplum kümeleri adını yakıştırmak mümkün oldu. Tıpkı onun gibi, Ortaçağ armağanı o iki üst sınıf içinden Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri sınıfına “**Modern**” Tefeci-Bezirgân Sınıfına “**Anti-ka**” adı verilebilir. Çünkü bunlardan Tefeci-Bezirgân Sınıfı gibi, Köylü ve Esnaf tabakaları da düpedüz ve doğrudan doğruya Antika çağın üretim, toplum, kültür vb. ilişkilerini yaşarlar. Beride, Aydın Küçükburjuvalarla Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfı, belirli nedenlerle, gerek en ileri ülkelerde, gerekse en geri ülkelerde: üretim, toplum, kültür vb. ilişkileri bakımından sanki “**Modern**” toplumun birer bölümü olmuşlardır. Onun için bu sönunculara **Kapitalist** toplumun vazgeçilmez bölümleri gözüyle de bakılabilir.

Burada ilkin birinci Tarih armağanı olan ve Modern üretimle **Dolaylıca** ilgili bulunan sosyal tabakaları ele alalım.

Modern Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfı en klasik biçimiyle İngiltere’de doğdu. Bunlara “**Tüccarlaşmış Lordlar**” denildi. Tüccarlaşmış Ağa kılığında Modern topluma mal olan Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfı: İşveren sınıfı ile içli dışlı işbirliği yapar. Mülkiyetinde tuttuğu toprağı, İşveren kapitalist çiftçilere kiralayıp irat alır. Ve iratçılığını gerek köyde, gerek şehirde kapitalizmin geliştiğı ölçüde artan **Rant** (İrat) biçiminde sağlar. Bu sınıfa Batı kapitalizm düzeninde en geçer adıyla “**Propriétaire Foncier**” (Büyük Arazi ve Emlak Sahipleri) denir.

Onun için Marks, kapitalist toplumda bir değil, iki hâkim sınıf sayar:

1) İşveren sınıfı (Burjuvazi),

2) Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfı...

Böylece, Modern toplumda Marksizm, gelirlerine göre üç sınıf ayırmış olur:

1- İşveren Sınıfı: **Kâr** alan sınıftır.

2- Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfı: **Rant** (İrat) alan sınıftır.

3- İşçi Sınıfı: **Gündelik** (Ücret) alan sınıftır.

Marks'ın Modern sosyal sınıfları böyle üçe bölüşü sebepsiz değildir. Her üç sınıf da Modern üretimin sağladığı milli gelirden kendi payına düşen bölümünü alarak yaşar. İşveren Sınıfı **Kâr**'la, Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfı **İrat**'la, İşçi Sınıfı **Gündelik**'le yaşar. Ve bu üç gelirin ortak kaynağı İşçi Sınıfına ürettirilen **Değer**'dir.

Antika Medeniyetlerde Tefeci-Bezirgân ilişkileri egemendir. Bu ilişkiler zamanla Parababalarının toprak satın almasıyla **Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfı** haline gelmelerini kaçınılmaz kılar. O zaman Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfı çağlarının Tarihçil etkileri ve itkileriyle² Derebeleşmiş üst sınıf durumuna girerler.

Üst Derebeyi sınıfının karşısında geri kalan bütün toplum yığınları: Köylüler, Esnaflar, Aydınlar, Burjuvalar bir tek **Tierseta**³ (Üçüncül Tabaka) adını alır. Birinci Tabaka Dünya Derebeyleri, ikinci Tabaka Din Derebeyleri olunca, Tierseta denilen yığın da bütünüyle bir **Alt Sosyal Sınıf** karakterini taşır. Batıda kapitalist sınıfı bütün Tierseta'yı ardına takarak, büyük Modern **Sosyal Devrimi** başardı.

Sosyal İhtilal (Toplumcul Devrim) bir sonuçtu. Bu devrim başlamadan yüzyıllar öncesi toplumun üretim temelinde Derebeleşmiş üst sınıfı akıntıya kaptıran bir gelişme başladı. Hele İngiltere'de Barbarlık gelenek ve göreneklerini en az yitirmiş bir toplum vardı. Bu toplum içinde Derebeleşmiş Büyük Toprak ve Mülk Beyleri ve Ağaları sınıfı, daha akıcı, oynak ve yeni kalıplara kolayca girmeye eğgin bulunuyordu. Onun için İngiliz Şayak Sanayi dünya pazarını açarak Büyük Britanya adalarında o zamana dek görülmemiş hızlı bir gelişim başarınca, İngiliz Lordları da değişmeye başladılar. Kapladıkları **Ekin** tarlalarını, **Otlaklar**

---

² İtki: Bir işi yapmak, harekete geçmek için duyulan ve bireyin engellemeyeceği kadar güçlü istek; tepi, içtepi. (y.n.)

³ Tierseta: Fransızca yazılışı Tiers État. (y.n.)

durumuna soktular. Büyük sürüleri bu otlaklarda yetiştirip Şayak endüstrisine hammadde sağlar oldular. O zaman **Thomas Morus**'un⁴ deyiimiyle, İngiliz toprakları üzerinde “**Koyunlar insanları yedi**”. Yalnız bununla da kalmadı. Küçük çiftçilerin tarlaları Lordların (Türkiye’de Miri topraklara tapu çıkarıp sahip çıkan Eşraf ve Ayan gibi) binbir oyunuyla büyük ağa otlaklarına katıldı.

Bu ekonomik gelişim İngiltere’de: çarçabuk büyüyen alt **İşveren** sınıfı ile Antika çağların yadigârı **Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri** üst sınıfı arasında bir çeşit çıkar birliği, işbirliği, durum birliği ve tutum birliği yarattı. Bu az çok diyalektik, yani zıtlıkları bir arada toplayan gelişimin en parlak **Politika** örneğini: Liberaller ile Muhafazakârlar arasındaki cilveleşme verdi. Sözde demokratik Parlamento kapalı kutusu içinde iktidar bu iki sınıf arasında inip çıkan bir tahterevalli oyununa döndürüldü.

Yüzlerce yıl süren Parlamento oyunu bugün **Liberallerin** yerini tutan **İşçi Partisi** ile Liberallerle kaynaşmış eski **Muhafazakâr Parti** arasında sürüp gidiyor.

Burjuvazi ile Derebeylik arasında ekonomik, sosyal ve politik çelişme, çekişme: eskiden **Antika Bir Sosyal Sınıf** olan Batı Derebeylerini (İngiltere’de Lordları, Fransa’da Aristokratları) yavaş yavaş yonttu. Kendileri bile farkına varmaksızın, vaktiyle ayaktakımı sayılan “**Donsuz**” (Sankülot) burjuvaları, bir zaman ihtilalle devirdikleri derebeyilere yaklaştırdı. O andan itibaren Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri de, Modern toplumun Kapitalist sınıfı gibi, egemen bir sosyal sınıf durumuna geldi. Örneğin İngiltere’de **Derebeyi Lordlar** zamanla yün üretmenliğine ve tüccarlığa gönül vererek **Burjuva Lordları** oldular.

İşveren sınıfı devrimci kaldığı günlerde az çok bir çeşit burjuvalaşmış bulunan Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfı ile çok ilginç ilişkiler sağladı. “**Büyük Fransız İhtilali**” denilen şey Fransa’da resmen başarı kazanırken: sonradan ihaneti gö-

---

⁴ Thomas Morus (Almanca): İngilizce Thomas More. (y.n.)

rölüp asılacak olan Kralın ister istemez katlandığı bir şey oldu. Görünüşte sosyal devrime Kral **Zoraki Patronluk** etti. Anadolu türküsünde “Hem giderim hem ağlarım!” diyen gelin gibi, krallık, tiksintilerine ve isyanlarına rağmen, ansızın İşveren sınıfının yörüngesine oturdu.

Bu akıl almaz çelişkinin nedeni açıktı. Krallığın temel direkleri sayılanlar **Dünyacı Derebeyler** idi. Dünyacı Derebeyler kralın topladığı **Etajenero**'da⁵ (**Genel Tabakalar Meclisi**'nde) birden burjuvalarla birlik oluverdi. “**Elma Oyunu**” (**Jö dö Pom**)⁶ salonunda, kral sözcüsü Milletvekillerini dışarı atmak istediği zaman: “**Bizi buradan ancak süngü kuvveti çıkarır**” çığılığını **Danton** atmıştır. Danton, hem Millet Meclisi içinde kralın casusu idi, hem de kralı sehpaye götüren kararlara karşı koymamış Dünyacı Derebeyler sınıfındandı.

Fransız aristokrasisi neden bu oyunu destekledi?

İşveren sınıfı gelişen üretimdeki başarısından güç almış pratik kurnazlardandı. Dünyacı Derebeylerini kendi safına çekmek için, Dincil Derebeylerin yani Kilisenin geniş topraklarını onlara yem gibi göstermişti. Fransız kapitalist ihtilalinin düşünce doruklarına, aristokrat salonlarının ve yuvalarının barınak yapılması bundan ileri gelmişti. Burjuvazi iktidara gelinceye kadar Aristokrasie göz kırpmıştı.

İşveren sınıfı iktidara gelir gelmez, karşısında en az kendisi kadar **Modern** olan bir sosyal sınıf buldu. Bu sınıf, bütün Fransız ihtilalinin **Motoru** olan ve tüm halk yığınlarının en başında gelen **İşçi Sınıfı** idi. İşçi Sınıfı açık bir zıt kutup olarak işveren sınıfının karşısına çıktı. Bu yüzden toplumda işveren iktidarının kökleri sallandı. Bunu sezen işveren sınıfı kendisine halk dışında, halka karşı omuzdaşlar aradı.

---

⁵ Etajenero: Fransızca yazılışıyla Etats Généraux. (y.n.)

⁶ Jö dö pom: Bir çeşit tenis oyunu olan “jeu de paume” (jö dö pom) salonu olarak 1861'de III Napoléon zamanında yaptırılan bina, 1909'da Çağdaş Sanatlar Müzesi'ne dönüştürülmüştür. (y.n.)

Kapitalist devriminden önce burjuvalar memlekette Derebeyi parçalanışını önlemek için, Derebeylere karşı Krallığı destekleyip “Ulusal Birliği” sağladılar. Zamanla Derebeylerin iktidar güçleri kalmayınca, müstebit [zorba] krallığa karşı aristokratları tarafsızlaştırarak Tierseta ile saldırıya geçtiler. Şimdi Tierseta içinden İşçi Sınıfı işveren sınıfına karşı çıkınca, kapitalistler yeniden aristokratlara başvurdular. Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfı ile birleşerek, halka karşı **Kapitalist Düzeni**’ni korumaya giriştiler.

İşveren ve toprak ağaları arasındaki bu danışıklı dövüş yüz yıllar boyu Batı medeniyetinin “**Parlamentarizm**” havasını yarattı. Gerek ekonomi, gerek toplum ilişkilerinde olduğu gibi, **Politika** çatısında da kopmuş, kopacak bütün kıvılcık kıyametler şu nedene bağlandı: İşveren Sınıfı bir yanda kendi iktidarını İşçi Sınıfına karşı korumak için Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfı ile uzlaştı, öte yanda Büyük Toprak ve Mülk Sahiplerine elini verince kolunu da geri alamadığını gördü. Ve bu ürküntüyle, yeniden halka başvurarak kanlı sıçramalar ve zikzaklar yaptı.

Bu mekanizma yüzünden, Modern kapitalist toplumun tepesinde her şeye egemen olan bir değil iki sosyal sınıf türedi:

1- İşveren Sınıfı,

2- Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfı.

Böylece Antika Tarihin **Derebeyi Sınıfı**, tepesi taklak getirilerek, o çağdan Modern topluma yadigâr kalmış **Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfı** biçimine girdi. Ekonomik, sosyal ve politik biçim değiştirmelerine uğradı. Ama bir **Kadîm Sosyal Tabaka** olarak kendi ölümüyle baş başa bırakılmadı. İşveren Sınıfının sömürdüğü Artideğerden **Rant** çekerek pay aldı.

Modern üretimde hiçbir rolü olmayan (örneğin kapitalist gibi girişkenlik göstermeyen) Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfı, sırf Kapitalizme destek olduğu için ortada kaldı. Ne topluma, ne ekonomiye hiçbir görevle bağlı olmadığı halde, Kapitalizmin ayakta durmasını sağlayarak, İşveren sınıfı ile Parlamentolarda

yalancı pehlivan gürleşleri yaparak, kılıcının hakkı olan **İradını** çekti. Toplumu o İradın üretime yatırılmasıyla sağlanabilecek bir gelişimden yoksul bıraktı. Kapitalizmi gereğinden fazla gerici ve tekniğe engel bir sistem haline getirdi.

20'nci Yüzyıl ile birlikte Kapitalizm tersine döndü. **Serbest Rekabetçi** sermaye, Şirketlerin **Tekelci** sermayesi kılığına girdi. Bu Tekelci sermaye, kendi ülkesinin pazarında bile artık bütün İşveren **Zümreleri** ile ortaklaşa sömürü yapmakla yetinemedi. Yalnız İşveren Sınıfının ve Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfının içlerinden en kodaman **Zümreleri**'ni seçti. Ekonomik, sosyal ve politik tekelliliği son haddine vardırarak, o zümreleri birbirine kaynaştırdı. İşveren ve Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfları içindeki: **En Kodaman, En Gerici, En Tutucu, En Tekelci, En Kozmopolit** zümreleri Banka kubbeleri altında birbirine kaynaştırarak, bugünkü **Finans-Kapital** zümresini yarattı.

Onun için, bugünkü Kapitalist toplumun bütün sınıf ilişkileri 19'uncu Yüzyıldaki yapısını değıştirdi. 19'uncu Yüzyılda Serbest Rekabetle birbirine çatan bir **İşveren Sınıfı**, bir de **Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfı** vardı. Bugün öyle sınırları keskince belirli iki egemen sosyal sınıf aramak boşuna olur. Emperyalizm çağında bir tek ülkenin bile **Egemen Sosyal Sınıf** adını almaya elverişli bir sınıfı kalmamıştır. Evren ölçüsünde biricik Dünya ekonomisi ve Dünya pazarı biçimlenmiştir. Onun gibi ve ona paralel olarak, bütün ülkelerin egemen zümrelerini kendi kozmopolit bağları içine almış, hepsini birbirine kaynaştırmış biricik **Evren Finans-Kapitali** vardır. Bu Evren Finans-Kapitali bir **Sosyal Sınıf** bile olmaktan çıkmıştır. İki sosyal sınıfın (yani, İşveren Sınıfı ile Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfının) çeşitli **Zümreleri** içinden seçilmiş **En Kodamanları**'nın kurdukları bir, söz yerinde ise, **Evren Tarikatı** vardır. Bu **Finans-Kapital** tarikatı, Emperyalizmin **Gizli Faaliyet** yapan suçlu ve kanun dışı **Diktası**'dır.

İşçi Sınıfının içinde nasıl kaba işçi, orta işçi, uzman işçi ve vb. zümreleri varsa; İşveren Sınıfının da tıpkı öyle birçok zümreleri,

Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfının da birçok tabakaları vardır. O zümre ve tabakaların topu birden **Finans-Kapital** adlı “saman altından su yürüten” **Kurşuni Efendi Hazretleri**’nin her gün gizli açık sömürüsü ve türlü baskıları altında bulunur. 19’uncu Yüzyıldaki anlamıyla ekonomik, sosyal ve politik alanlarda gerçekten egemen sayılabilecek ayrı bir **İşveren Sınıfı** ve gene ayrı bir **Büyük Toprak** ve **Mülk Sahipleri Sınıfı** kalmamıştır. Her iki sınıfın içinden evren bankacılığı ve şirketleriyle en iyi kaynaşabilmiş, Bektaşî sırrından beter gizlilikte çalışan bir **Oligarşi** her şeyin üstündedir. Bu Finans-Kapital Oligarşisi her zaman kaçak güreşir ve yakayı ele vermemek için, yazılı olmayan zımnî anlaşmalarla iç içe girmiştir.

Bu şartlar altında, Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri dediğimiz insan kümesi, Antika çağ yadigârı olduğu için, bir **Sosyal Tabaka** mıdır? Yoksa Modern üretimle dolaylıca ilgili olarak **İrat** aldığına göre, bir **Sosyal Sınıf** mıdır?

Bu soruya şimdi artık pek yer kalmamıştır. Her ülkenin Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri tabakaları içinden en hinoğluhin olan kodaman toprak beyleri evren bankacılığının gizli casus ve haydut şebekeler içine katılmışlardır. Böyle bir uluslararası çetenin, yeryüzünde şu veya bu ülkede ayrı bir sınıf veya tabaka oluşu üzerinde durmağa değmez. Finans-Kapital tüm dünyayı ahtapot kollarıyla sarmıştır. Onun yabancı kumpaslara ve dalaverelere yataklık eden her memleketteki birer avuç omuzdaşları: **Oligarşi**’dir (azlığın egemen güdücülüğüdür). Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfından Finans-Kapital oligarşisine katılmayanlara, İşveren Sınıfı içinde tekelci olmayan kapitalistlere verilen adla **“Vahşi”** denilebilir. Tıpkı “Vahşi” kapitalistler gibi, “Vahşi” toprak ağaları da, Finans-Kapitalin sömürüp alet olarak kullandığı **Alt Tabakalar** durumuna düşmekten kolay kolay kurtulamazlar.

D) Antika Tefeci-Bezirgân Tabakaları

İşaret etmiştik. Modern toplumda Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri tabakasının, üretime İrat mekanizması ile bağlı bulunuşu yüzünden bir sosyal sınıf durumuna girmesi, ancak İşveren Sınıfı henüz **Girişken Serbest Rekabetçi** bulunduğu çağlarda mümkün olmuştur. Sapına kadar girişken Serbest Rekabetçi olarak, toplumu Ortaçağ geriliğinden almış, Modern büyük sanayiye ve ileri toplum biçimine doğru getirmiş olan **İşveren Sınıfı**, bildiğimiz gibi yalnız **“Batı”** adlı dünya bölgesinde başarı sağlamıştır. Buradaki **“Batı”** sözcüğü, su katılmamış **Kapitalizm** sözcüğünün tam Coğrafya karşılığıdır.

Batıda kapitalizm prosper (refahlı, genlikli) bir ekonomi ve toplum biçimi geliştirdi. O sayede Antika ve Ortaçağların bütün Tefeci-Bezirgân ilişkilerini kökünden kazıyabildi ve bir daha direlemeyecek biçimde egemen olmaktan devirdi. Kadim Büyük Toprak ve Mülk Sahibi olan Ağaları, Beyleri, Paşaları (Lordları, Aristokratları, Yunkerleri): bir daha geri dönmemesine burjuvalaştırabildi. Bu dinamizm, bütün dünya ülkelerindeki İşveren Sınıfları tarafından aynı biçimde ve aynı güçte başarılamadı.

Dünyanın üçte ikisi **Geri** ülkelerdir.

Ne bakımdan geri?

Kapitalizm bakımından...

Yoksa herkesin pekiyi bildiği bir gerçektir (bu gerçeği hele ileri **“Batı”**lılar her gün yerin altından sayısız örnekler çıkarıp ispatlamaktadırlar); **“Doğu”** yahut **“Geri”** adını almış ülkeler:

“Batı” veya “İleri” olan ülkelerden binlerce yıl önce Medeniyete kavuşmuşlardır. Doğu’nun, Batı’dan geri kalışı Antika Medeniyete çok ileri derecede ve çok erkenden girmiş olmasına bağlıdır. O yüzden, Barbar “Batı” ulusları, Modern kapitalizme “Doğu”lulardan önce ve kolayca girebilmişlerdir. Eski büyük Medeniyetlerin insanları olan “Doğu” Ulusları ise, kendilerini taşılaştıran Tefeci-Bezirgân Medeniyet ilişkileri dolayısıyla, yerlerinde sayıp donakalmışlardır.

O gelişimle Batı’da Kapitalizm “atı alıp Üsküdar’ı geçti”. “Doğu” adını verdiği, bugün “**Geri Kalmış Ülkeler**” damgasını vurduğu yerleri ve ulusları sağmal inek sürüleri gibi sömürdü. Yüzyıllardan beri sürüp gelen kapitalist sömürüsü, bütün dünyanın kapitalist olmayan eski **Medeniyet**’lerini ve eski “**Kültür**”-lerini acımak nedir, utanmak nedir bilmeksizin talan etti. Bu çapulculuk sayesinde, Batı Kapitalizminin anavatanları (metropolleri) dışında kalmış bulunan dünya hiçbir zaman doğru dürüst “namuslu” bir kapitalizme kavuşamadı. Gelişemeyip geri kaldı.

Kapitalist metropoller dışında kalmış ülkelerin türedi kapitalistleri, Batı Kapitalizminin 19’uncu Yüzyılda **Komprador**’u, 20’nci Yüzyılda doğrudan doğruya **Ortağı** oldu. Geri ülke kapitalistleri yabancı sermayenin ajanı durumunda kalmaktan hiçbir zaman kurtulamadı.

İş o kadarla da bitmedi. Geri ülkelerde yabancı çıkarlara kul köle olmuş kiralık ve satılık bir cılız İşveren Sınıfı, “kendisi muhtacı himmet bir dede” idi. Kendi ülkesine sahip çıkamıyordu. Kendi toplumundaki sosyal sınıflara ve tabakalara karşı gereği gibi bağımsız bir düşünce ve davranış önderi olamıyordu.

Gerii ülkenin yerli türedi İşveren Sınıfı, her zaman katlandığı yabancı ajanlığı yüzünden, yabancı sermayenin istemediği bir işi kendi toprağında gerçekleştiremedi. Yabancı sermaye geri ülkelerde gürbüz (prosper) bir sanayi isteyemezdi: kendisine rakip yetiştiremezdi. Rakip olacak her kapitalist gelişimi türlü yollardan baltalayacaktı. Üstelik bu işin “baltacılığı”nı yerli geri ülke burjuvalarına yaptırdı. Sonuç olarak, geri ülke ile kapita-

list ileri ülke arasındaki mesafe her gün biraz daha açıldı. Batı kapitalizminin doğarken Batı’da gösterdiği ekonomik ve sosyal dinamizmi, geri ülkelerin İşveren Sınıfları gösteremedi. Kendisi “İşveren” değil, yabancı sermayeden “İş Alan” bir çeşit Taşeron durumuna girdi.

Böyle bir durumun gerekleri kendiliğinden ortaya çıktı. 19’uncu Yüzyılda beliren geri ülkedeki Komprador Burjuvazi, o ülkede Tarihin yadigârı olan Derebeyi artığı Tefeci-Bezirgân Sermayeye bir Ulusal sermaye gibi zıtlığa düşmedi. Batı’da Modern kapitalizm doğar doğmaz Tefeci-Bezirgân Sermayeyi yendi. Geri ülkede Modern kapitalizmin bir ajanı olan Komprador burjuvazi, yerli Tefeci-Bezirgân Sermaye ile yan yana yaşadı. Birkaç büyük ve kozmopolit şehirde yabancı sermayenin ajanlığını yapan Komprador burjuvazi: bir vücudun bağıracağına geçiren asalak solucanlar gibi, kendi ülkesinin toprağına ve insanına yabancı kaldı, yukarıdan baktı. Komprador burjuvazi zeytinyağı gibi üstte yüzdü. Öteki Derebeyi artığı Tefeci-Bezirgân Sermaye Sınıfı su gibi altta kaldı.

Arada birçok politik ve benzeri kargaşalıklar çıktı. Sosyal sınıf ve tabakalar arasında birçok karıştırmalar ve karışıklıklar oldu. Bütün bunlara rağmen, zeytinyağı ile su birbirlerine kaynaşmadı. O yüzden 19’uncu Yüzyıl boyu Komprador burjuvazi Ulusal bir güç olamadığı gibi, geri ülkenin Antika ve Ortaçağlardan artakalmış **Tefeci-Bezirgân** ve **Derebeylik** tabakalarını ne ortadan kaldırılabildi ve ne de kendi yörüngesine oturtup değişikliğe uğratabildi. Örneğin İngiltere’de olduğu gibi, Derebeyi artığı Tefeci-Bezirgânlar bir türlü “**Lordlaştırılmadılar**”. Komprador burjuvazinin böyle bir sosyal değişikliği yapacak ekonomik gücü olmadığı gibi, sosyal ve politik olanağı da yoktu.

Parlamentarizm bilindiği gibi **Kapitalist** sınıfı ile **Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfı** arasında geçen pazarlık düzenidir. Bu düzende iki egemen sınıfın bütün zümreleri bir çeşit **Borsacılık** yaparlar. Buna klasik adıyla **Burjuva Demokrasisi** denir.

Geride ülkelerde hiçbir zaman öyle klasik bir Parlamentarizm işleyemedi. Burjuva demokrasisi normal bir parlamento çerçevesi içinde iyi kötü pazarlıklara girişip uyuşmakla büyük problemlere az çok çözüm yolları bulamadı. O nedenle ülkenin **Orantılı** (izafi) de olsa kalkınması hızlanamadı.

Yabancı sermaye Batı kapitalizminin sömürsünü daha tutarlı kılacak bir ortam yaratmak istiyordu. Bu amaçla geride ülkelere de Batılı usulleri: Parlamentoculuğu, Hürriyetçiliği, Kanun Devletçiliğini ve Sosyal Adaletçiliği dayattı. Bütün bu tutumlar üstünkörü taklit edilmedi değil. Ne var ki Batı taklitçilikleri geride toplumu büsbütün karmakarışık bir karnavala çevirmekten öteye geçmedi. Her yapılan değişiklik yabancı sermayenin daha iyi balık avlamasına yarayan bulanık suları artırmakla kaldı. Bütün “ihtilal”lar, “inkılâp”lar, “reform”lar, “ıslahat”lar, ünlü deyimiyeler: “Biz bize benzeriz” biçimlerinde yozlaştı. Bir türlü özenilen Batılılara benzeşilemedi.

20’nci Yüzyılın Emperyalist Evren Savaşları ve Evren Krizleri keskinleşip de Proletarya Devrimleri başarı kazanınca, iş değişti. Batılı Finans-Kapital kendi topraklarında sosyal temellerinin daraldığını gördü. Sömürgelerle geride kalmış ülkeler, proletarya ihtilallerinin yedek gücü (ihtiyat kuvveti) olan **Ulusal Kurtuluş Savaşları**’na girişti. Bir yanda “**Cemiyet-i Akvam**” (**Uluslar Derneği**), yahut “**Birleşmiş Milletler**” havasıyla, Birinci Evren Savaşı’ndan sonra **Briand-Kellogg Paktları**⁷, İkinci

---

⁷ Briand-Kellogg Pakti: Savaşı ulusal politikanın bir aracı olmaktan çıkarmayı amaçlayan, 1928’de tamamlanıp daha sonra hemen hemen bütün ülkelere imzalanan genel andlaşma. Resmi adı, *Savaşın Terk Edilmesi İçin Genel Andlaşma*’dır. *Paris Pakti* olarak da bilinir, ayrıca Amerika metinlerinde Kellogg-Briand Pakti olarak da geçer. ABD Dışişleri Bakanı Frank B. Kellogg ile Fransa Dışişleri Bakanı Aristide Briand’ın girişimleri sonucu hazırlanan Pakt, 1928 Ağustos’unda ABD, İngiltere, Fransa, Almanya, Japonya, İtalya, Polonya, Belçika ve Çekoslovakya tarafından imzalandı. Türkiye daha sonra bu Pakta katıldı. Andlaşmanın iki ana maddesine göre taraflar:

Evren Savaşı'ndan sonra **Marshall, Truman** Doktrinleri ortaya çıktı. Bunlar emperyalistler arası nüfuz bölgelerini, evren ölçüsünde dünyayı paylaşma konularını ayarlamaya çalıştı. Öte yandan geri ve sömürge ülkelerde yeni metotlara girişildi. Modası geçmiş, etkinliği sifıra düşmüş, toplum içinde ur gibi yabancı bir cisim haline gelmiş Komprador burjuva zümresiyle artık iş görülemezdi. Komprador burjuvaziden daha içli-dışlı ve milleti kolay sürükleyebilecek ortaklar arandı ve bulundu.

Geri ülkelerde Batılı anlamıyla vatani ve milleti uğrunda ölümlü göze alacak bir **Modern İşveren Sınıfı**, yoktu. Zaten öyle bir sınıf olsa, onunla uzlaşamayacağını Emperyalizm de biliyordu. Ama başka bir sınıf vardı ve alesta bekliyordu. Bu sınıf, her önüne gelen Fatihin karşısında gerekince din iman, bin mintan değiştirerek kuyruk yalayıcılıkla binlerce yıldan beri ayakta kalmış bulunan Antika **Tefeci-Bezirgân Sınıfı** idi.

Uluslararası Finans-Kapital “Milli-Ulusal Kurtuluş Hareketleri”nin az çok zoru altında kaldıkça, duruma uydu. 19’uncu Yüzyıldan beri kendisine sadık uşaklık yapmış kişiliksiz Komprador burjuvaları elekten geçirdi. Bunların en kodamanlarını, en sınanmışlarını kendi tipinde bir milli Finans-Kapital zümresi durumuna soktu. Bu duruma girer girmez milli Finans-Kapital zümresi de uluslararası Finans-Kapitalin yapısı içine katılmış oldu. Bu gidişin en parlak görünüşü “**Yabancı Şirketleri Milli-leştirmek**” adı altında gerçekleşti. Bu birinci konaktı.

Geri ülkede uluslararası Finans-Kapitalin ilkin ekonomik alanda bir “**Cüz-ü Tam**”ı (bütünleyici parçası) doğar doğmaz, ikinci operasyona geçebilmek için sıkı ve koygun [yoğun] bir

---

1) Uluslararası anlaşmazlıkların çözümünde savaşa başvurmayı kınıyor ve savaşı ulusal politikalarının aracı olarak kullanmayacaklarını açıkça ilan ediyorlardı.

2) Hangi şart ve kökene sahip olursa olsun hiçbir anlaşmazlık ve çatışmanın çözümü için barışçı yollar dışındaki yollara başvurulmayacaktı. Yine de Pakı imzalayan pek çok ülke andlaşmaya kendilerine yönelik “saldırı” olması durumuyla ilgili olarak çekince koydular. (y.n.)

hazırlığa girildi. Sabırla, saman altından su yürütülerek Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın bütün antiemperyalist gelenek ve görenekleri yavaş yavaş yontuldu. Geri ülke uluslararası Emperyalizmin bir **Yedek Parçası** yahut **Uydu** olmuştur denilse, bu söz şaşkınlıklar yaratabilir, belki patavatsızlıklara yol açabilirdi. Öyle denilmedi.

Geri ülkeler neden geri idiler?

Çünkü Antika ve Ortaçağ düzenini yaşıyorlardı.

Batı neden en yüksek güce ulaşmıştı?

Ortaçağın yerine Modern adlı yeni bir düzen kurduğu için. Bu hesapça Ulusal Kurtuluşun amacı ne olabilirdi?

Ancak ve yalnız **“Batılılaşmak”**...

Böylece ortaya atılıp herkese kolayca benimsetilebilecek parola en zararsız ve göz kamaştırıcı biçimiyle bulunmuştu. Geri ülkeler Emperyalizme uşak yahut Finans-Kapitale bir milli şube haline gelmiyorlardı: Batılılaşıyorlardı.

Bu uzun süren ikinci konaktı. Bu uzun vadeli konakta ekonomik ve sosyal ve hele politik hazırlıklar hiç de güç olmadı. Çünkü geri ülkelerin ta Firavunlar ve Nemrutlar çağından kalma **Devletçiliği** vardı. Devletçiliğin bütün subaşları ve köşe taşları yeni Finans-Kapital zümresine kestirildi. Daha **“Yabancı Şirketler Millileştirilir”** yahut **“Kurtulmuş Topraklar Üleştirilir”**ken, Kadim Komprador burjuvaların Avrupa'da tahsil görmüş yahut yabancı okul diplomalı parlak çocukları imtiyazlı tekelci durumlara geçirildiler. Fakir memleketi **“Zenginleştirme”** parolası altında **“Sermaye Biriktirme”**nin en korkunç biçimleri mubah görüldü. Geri ülke halklarını soyup soğana çeviren ağır vergilerle çığ gibi büyüyen Bütçeler kotarıldı. Bu bütçelerin yüz milyonları hep uluslararası Finans-Kapital ile içli-dışlı şirketler kuran **“Milli”** şapkalı vurgunculara tahsis edildi.

Beri yanda bu **“Yağma Hasanın Böreği”**ne ağızları sulanarak, binlerce yıldır **“Allah Allah!”** diyen Antika **Tefeci-Bezirgân Sınıf** yavaş yavaş Finans-Kapitalin ağırları içine aracı, ortak yahut alt ve

uşak durumunda çekildi. Bu kaynaşma sayesinde, geri ülkenin, artık yerliliği ve yabancılığı kalmamış Finans-Kapitale yağma sofrası yapıldığı ortadaydı. Memlekette bütün “ileri gelen” kodamanlar bu sofraya oturtuldular. Kadim Tefeci-Bezirgân Sınıfı içinden de en kodamanları ve en sınanmışları seçilip alındılar. Devletçi veya vurguncu yağma balını tutan Tefeci-Bezirgânlar da parmaklarını yaladılar. Ve bir anda uluslararası Finans-Kapital efendilerinin kendileri için (Kadim Firavunların ve Nemrutların yerine) yeni efendiler olarak geçtiklerini gördüler. Allah yerine Emperyalizme tapmanın daha çıkarlı durumlar sağladığını her günkü pratikleriyle anladılar.

O zaman “**Hürriyet**”, “**Demokrasi**” havaları estirildi. Emperyalizmin düşmanı olma geleneklerine dayanan **Millî Kurtuluş** liderleri öylesine göklere yükseltildiler ve Tanrılaştırıldılar ki, o yüce katlardan aşağı halka inmeyi uçurumlara yuvarlanmaktan beter sandılar. Öyle bir halkçılığın hayal kırıklığına uğramaktansa, “Batıcılık” uğruna hazır ellerine geçmiş ve uysallaşmış bulunan Devletçiliği harcayarak putlaşmaya baktılar. Bu liderlerden kafa tutanlar çıktıysa onlar da Endonezya’nın Sukarno’su gibi, allem edilip kalem edilerek tepesi taklak getirildiler.

Kurtuluşa inanmış yüz binlerce insan bir gece yarısı baskını ile “**Komünistler**” damgası altında çoluk çocuk, karı kızan kılıçtan geçirildiler. Daha uysal davranan liderler, uluslararası Emperyalizmin açık seçik ajanlarını sivriltiler. Geri memleketi ekonomi ve kültür ağları içinde tutan şirketler geniş yığınları bunaltıp aldatmakta yerden göğe dek “hür” bırakıldılar. Halktan hiç kimsenin ne olduğunu bilmesine vakit bırakılmadı. Gerçekten fakir halk gönüllüsü olan ülkücülere soluk aldırılmadı. Devletçiliğin muazzam kahredici kıyma makineleri **Özel Teşebbüsçülüğü** “serbestçe” iktidara çıkarttı.

O zaman ne oldu?

Geri ülkelerde Antika Tarihin sık sık yazdığı cilvelerden biri oldu. Bu bir çeşit “**Tersine Rönesans**” idi. Kapitalizm, Batı’da **Tefeci-Bezirgân Sınıfı** kökünden kazımadıkça, normal olarak

doğmamıştı. Fakat geri ülkelerde, kapitalizmin son çağı olan Emperyalizm döneminde, Tefeci-Bezirgân Sınıfı kökünden kazanmak şöyle dursun, bütün dişleri ve tırnaklarıyla kapitalizme ortak olmaya ve kapitalist iktidarı ayakta tutmaya kendini verdi.

Bu bir Tarihin tersine akışı mıydı?

Evet.

Böyle tersine akıntılar ölüm, çağına gelmiş düzenlerin büyük anafoları içinde görülebilirdi. Kapitalizmin inkâr edeceği Tefeci-Bezirgân Sınıfı, 20'nci Yüzyılda sanki kapitalizmi inkâra kalkışmış gibiydi. Ancak bu görünüştü. Dizginler görünmeyen örümcek ağıları gibi uluslararası Finans-Kapital mekanizmasının ve en büyük emperyalist iktidarların elinde idi. Modern Finans-Kapital nasıl, Tarihin çarklarını geri çevirmekte ve gericilik yapmakta eşsiz ise, tıpkı öyle, Antika Tefeci-Bezirgân Sınıfı da insan kazançlarını inkâr etmekte ve gericilik yapmakta Emperyalizmden aşağı kalmıyordu.

Böylelikle tencere yuvarlandı kapağını buldu. Ortaçağlardan, hatta ilk Antika çağlardan kaldığı bilinen Kadim Tefeci-Bezirgân Sınıfı: Modern çağın dünya ihtilalları ve sosyalizm döneminde, Finans-Kapitale **Yedek Uydu** ve **İhtiyat Gücü** olarak geri ülkelerde iktidar mevkiini paylaştı. Bu yüzden Tefeci-Bezirgân Sınıfı, sanki bir Modern sosyal sınıf imiş gibi geri ülkelerin ekonomisinde, toplum ilişkilerinde, politikasında, kültüründe, ahlâkında ağır basan söz sahibi bir sınıf kesildi.

Bugün geri ülkelerin **Sosyal Yapısı** denince, yukarıda saydığımız **Sınıf İlişkileri** gözümüz önünden ayrılmamalıdır. Geri ülkelerin ekonomisi de, sosyal üst katı da ancak o sınıf ilişkilerinin belirlendirdiği ve karşılıklı olarak biçim verdiği **Temel** ve **Üstyapı** düzeni içinde değerlendirilebilir.

(Aydınlık, Sayı 2, Aralık 1968, s. 119-133)

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Olarak Sosyal Partiler

Sosyal sınıf bölümlerinin ne oldukları geçen yazımızda belirtildi. Bunların toplum içinde etki ve tepkileri her alanda ayrı biçimlere bürünür. Bu etki ve tepkilerin en önemlileri **Siyasi İktidar** alanında görülür. Sosyal sınıf bölümlerinin siyasi iktidar eylemlerine **Siyasi Parti** adı verilir.

BOŞ SAYFA

A) Siyasi Parti Nedir ve Nasıl Kurulur?

Toplumun derinliğinde var olan bölümleniş sosyal sınıf denince, bunun toplum yüzeyinde çıkmış yankısı **Siyasi Parti** olur. Sosyal sınıf toplum yapısının görünen katları ise, Siyasi Parti bu yapının en üstündeki kiremitliğine benzetilebilir. Burada siyasi partiyi kiremitliğe benzetmekle, önemsiz göstermek istemiyoruz. Nitekim insanların barındıkları yapılarda kiremitlik önemsiz bir bölüm sayılamaz. Kiremitlikte olacak ufak tefek çatlaklar, bütün yapının duvarlarına ve temelinde dek sızıntılar, yıkıntılar yapabilir. Siyasetle ve siyasi parti ile sosyal yapı arasındaki ilişkiler de ona benzer.

Konuyu bir başka yandan açalım. Siyasi parti niçin kurulur?

Siyasi İktidarı ele almak için.

Siyasi İktidar nedir?

Tek sözcükle **Devlet**'tir.

Devlet niçin vardır?

Toplum içinde doğmuş sosyal parçalılıkları, bölükleri, kısımları (sosyal sınıf, tabaka ve zümreleri): birbirleri ile tepişirken, kurulmuş ve **Belirli Düzen**'in dışına çıkartmamak üzere baskı altında tutmak için vardır.

Demek toplum içinde sosyal bölükler bulunmasa, onların çatışmaları olmazdı. Sosyal bölüklerin çatışmaları olmasa, onları baskı altında tutup **Kurulu Düzeni** korumak üzere, bir Devletin doğmasına yer kalmazdı. Nitekim Medeniyetten önce Sınıfsız

İlkel Toplumda Devlet yoktu. Sosyalizmin gelecek yüksek konanında da Devlet olmayacaktır.

Bir baskı cihazı olarak Devletin öz yapısı nedir?

Başlıca iki şeydir:

1- Vatandaş çoğunluğunun dışında bir silahlı adamlar örgütlendirmek,

2- Cezaevleri kurmak...

Bu tarif daha yapılırken anlaşılan şey şudur: Devlet daha doğarken vatandaş çoğunluğunu silahsızlandırmak zorunda kalır. Yoksa Devlet görevini yerine getiremez. Nitekim İlkel Komünar'da eli silah tutan herkes, her zaman, başkaları kadar silahlıdır. O yüzden herhangi silahlı insanı bir başkasının yakalayıp cezaevine sokması imkânsız olur.

Bu nedenlerle Devlet: Toplum içinde, toplumdan ayrı bir silahlı kişiler ve cezaevleri örgütü olarak ayrılır. Sonra her fırsattan yararlanarak Toplumun üstüne yükselip çıkar. İşte bu, Toplumdan kopup insanüstü yüksekliklere tırmanmış örgütü ele geçirmeye **İktidar Savaşı** denir. Eğer böyle bir iktidar doğmasaydı, onu ele geçirmek üzere siyasi partilerin kurulması diye bir konu ortaya çıkmazdı.

Siyasi Parti ile **Sosyal Parti** (sosyal bölümlülük) arasındaki sıkı bağıllık bu kertede açık, alfabetik ve matematik bir gerçekliktir. Bir toplumda sosyal bölükler (sınıflar, tabakalar ve zümreler) bulunmasaydı, **Siyasi Partilere** de yer kalmazdı. Siyasi bölüksüz bir toplumda (sınıfsız bir sosyete) yapılabilecek her türlü siyasi gösteriler, politika oyunları; ya kumarbazlığa alışkınların acıklı bir hastalığı yahut işsiz ve dengesiz psikopatların gülünç semptomları olurdu. Öylelerine ya acınır yahut gülünür geçilirdi. Gösterilen en ciddi tepki, böyle "siyasi"leri bir hastaneye kaldırıp tedavi etmekten öteye geçmezdi.

Tersine, bir toplumda sosyal bölükler (sınıflar, tabakalar ve zümreler) gerçekten varsa, orada **Siyasi Partiler** kaçınılmaz olur. Biz istesek de, istemesek de insanlar iktidar çevresinde bir

sıra siyasi bölünmelere ayrılırlar. Bu bölünmeleri yasak da etsek, siyasi bölükler yani partiler, yerin altında yahut yerin üstünde, az çok bilinçli veya bilinçsiz mutlaka kurulurlar. Yasak edenlerin kuruntularından başka hiçbir yerde siyasi partiler yok edilemezler. Çünkü siyasi partilerin kökleri, yani sosyal bölünmeler toplum ortalığında bulunmaktadır.

Bu kısa açıklama üzerine, “**Siyasi Parti nedir?**” sorusuna verilecek karşılık kendiliğinden ortaya çıkar:

Toplumda herhangi bir bölünmeyi yaşayan insan kümelerinin İktidar eğilimleri, yani Devleti ele geçirme çabaları siyasi partileri yaratır. Başka bir deyimle, siyasi parti, sosyal bir bölük insanın iktidar eğilimlerini temsil eden bir örgüttür.

Bu gerçeklik anlaşılır anlaşılmaz, “**İktidar**” sözcüğünün bütün insanüstü gösterilmeye çalışılan ve en inanılmaz biçimlerde mistikleştirilen binbir tecellisi aydınlığa çıkar. Birçok yanlış kavramlar, sürüyle düşünce, davranış kargaşalıkları yahut alışkanlıkları kendiliğinden ortadan kalkar. Ve problemin tersi de doğru olarak konulabilir.

Bir ülkede **Siyasi Partiler** varsa, o ülkede veya dünyada toplumun ayrı ayrı bölüklere bölünüşü var demektir. Bir ülkede hem siyasi parti kurulum, hem de sosyal bölünüşler (sınıflar, tabakalar, zümreler) yoktur denilirse; böyle bir iddia, en saçma görüldüğü zaman bile, kendine göre derin bir anlam taşır. Bu anlamları, toplumun karakteristiğine göre ayrı ayrı biçimlerde görebiliriz.

Ya toplumda gerçekten **Bilinçli** bir örgüt, sosyal sınıfları yok etmek üzere **Tarihçil** görev yaptığına inanmaktadır. O zaman bu görev, şu veya bu sosyal sınıfın mekanizmasına dayansa bile, sınıf ayırıcı yapmaksızın tümüyle insanlığa yönelmiştir. Böyle açık insancıl bir görevi güdenler, gizlemeye değil, büsbütün açıklamaya önem verirler. Onun için sosyal bölünüşleri yok saymaya yer kalmaz. Sosyal bölünmeler vardır, ama giderilmeleri için toplumun ekonomik temelinde ve sosyal üstyapısında gelişen şartlar yeterince olgunlaşmıştır, denir. Toplumdaki bölünüşlerin ve çatışmaların ne ekonomik, ne sosyal, ne kültürel vb. gerekliliği

kalmamıştır. Tarih bakımından yargılanmış gibi müzeye kaldırılması gereken sosyal bölükler henüz silinmemiş olabilirler. Bunların politika alanında debelenmeleri, boşuna ve yok yere hem toplumu, hem kendilerini zarara uğratar. Böyle kısır ve boşuna zararlı çabalarla çatışmalara sürüklenmemek için, işin bilincine ermiş bir siyasi parti ortada bulunabilir.

Bugün yeryüzünde bu anlamda tek kalmış yahut güdücü duruma girmiş Sosyalist Partileri vardır. Ancak bu partilerin başlıca görevleri bir an önce kendi temellerini yok etme bilincinden güç alır. Böyle bir tek partide insanüstü otoriteler yaratılamaz. İktidar için iktidar ülküsü taşınmaz. Parti için parti yoktur. Kutsal misyon toplum içinde binlerce yıldır babayı oğula düşman etmiş sosyal bölünmeleri babanın da oğlun da hayrına gidermektir.

Başka türlü de tek parti veya dokunulmaz iktidar çeşitleri vardır. Bu çeşit iktidarlı toplumlarda sosyal bölükler (sınıflar, tabakalar ve zümreler) bütün belirlilikleri (determinizmleri) ve dinamizmleri ile yaşamaktadırlar. Ama onlardan birisi, yani üstün egemen sınıf, iktidar mevkiini münhasır⁸ olarak kendi tekelinde bir imtiyaz ve bir tahakküm cihazı gibi kullanmak ister. Devleti ele geçiren sınıf onu uzun süre muhafaza edemeyeceğinden korkar. Devlet iktidarının elinden kaydığı gün eriyip yok olacağını bilir. Çünkü Tarihçil ve Ekonomik şartlar o egemen sınıfın dinamizmini sifıra doğru indirmiştir.

O zaman sosyal bölükler arasında az çok bilince ve hesaba dayanan bir savaşın yaratacağı dengeliliği egemen sınıf göze alamaz. Vaktiyle Spartalılar idare ettikleri kölelerini sık sık kılıçtan geçirirlerdi. Modern Çağda böylesine açık bir davranış başaramayacağı için, egemen sosyal bölüğün Devlet iktidarı kendi partisinden başkasına yaşama hakkı tanımaz. Yani, hem sosyal bölünüşleri kaldırma amacı güden eğilimlere karşı kanlı saldırılarda bulunur: demek toplum bölünmelerinin kaldırılmasını değil, ebediyen var olmasını sağlamağa çalışır, hem de sosyal

---

8 Münhasır: Bir kimse veya bir şey için ayrılmış, mahsus. (y.n.)

alt bölüklerin kendi siyasi partilerini kurmalarına dayanamaz, sınıflar arasındaki hesaplı, bilinçli davranış dengesine güvenemez. O zaman böyle bir tekelci iktidar saçma bir zorbalık durumuna düşer. Bir sınıfın öteki sosyal sınıflar üzerine tahakkümü doğar. O sisteme **Faşizm** denir.

BOŞ SAYFA

B) Demokrasi, Totaliterlik ve Parti Kuruluşları

Buraya kadar incelenen konu içinde iki terim aydınlanmaya muhtaç kalmıştır. Bunlardan birisi Demokrasi, ötekisi Totaliterlik adını alır.

Demokrasi nedir?

Sosyal bölümlü (sınıflı) bir toplumun içinde birden fazla siyasi parti kurulmasına izin verilirse, bu politikaya Demokrasi adı veriliyor. Kurulan partilere de Demokrasi partileri deniliyor.

Totaliterlik nedir?

Sosyal bölümlü (sınıflı) bir toplumun içinde tek bir siyasi partiden başka parti kurulmamasını güden siyasete yaygın Batılı deyişle Totaliter politika deniliyor. Totaliterliğe uygun düşen partilere de Totaliter partiler adı veriliyor.

Ancak, basmakalıp bir benzetişle **Totaliter** adı verilen **Tek Parti** sistemleri, özleri bakımından birbirleriyle taban tabana zıt iki tiptedirler.

Sosyal bölümlülükleri **Kaldırmak** üzere kurulan tek partilere **Sosyalist Partiler** denir. Sosyal bölümlülükleri kıyamete dek **Sürdürmek** üzere kurulan tek partilere Faşist Partiler denir.

Geri kalmış ülkelerde üçüncü tip bir totaliter **Tek Parti** daha vardır. O ne Faşist Partisi, ne de Komünist Partisi olmamak iddiasındadır. Memlekette sosyal bölümlülükler yeterli kesinliğe erişmemiştir. Bundan yararlanarak Devlet gücüyle bir ülkede çok partililik yok edilir.

Bu üçüncü tip gibi görünen Totaliterlik gerçekte: sosyal bölümlülükleri (sınıfları) **İnkâr** yoluyla, sosyal bölünmeleri **Yaratmak** amacını güder. Görünüşte siyasi partileri yasak ederken, toplumda sosyal bölünmeleri önlemek ister gibidir. Ancak bilinen örnekleriyle çok iyi anlaşılmıştır ki, bu gösteriler lafta kalan aldatmacadırlar.

Gerçekte toplum yapısı sosyal bölüklerle paramparçadır. O sosyal bölünmeleri önlemek iddiasında bulunan siyasi tek parti perde ardında sosyal bölüklerden birinin elindedir. O bölük henüz cılız olduğu için, kendisini maskeleyemiyor. Tek partiler o bölük insanı bir yandan üstün ve egemen duruma sokarken, öte yandan açıkça savunamayacak kadar güç durumdadırlar. Hem haksız, hem görevsiz bir pısrık sosyal sınıfı güçlendirmek kaygısındadırlar. İlerde o egemen sınıfı kuvvetli bir siyasi partiye kavuşturmak uğruna Totaliterlik yaparlar.

Demek toplumda, Totaliterlik adı verilen tek partilerlik, son duruşmada, ya gerçek Sosyalizmdir yahut gerçek Faşizmdir. Öteki üçüncü tip gelgeç olan ve Tarihin büyük krizler çağında beliren bir **Geçit** tipidir. Devlet, siyasi iktidar ve siyasi partiler üzerine bilinen genel kuralı ortadan kaldıramaz.

Genel kural olarak, bir siyasi parti niçin kurulur?

Bir sosyal bölük insanı temsil etmek için ve temsil ederek kurulur. Bunun dışında siyasi partiden söz etmek, ya ne dediğini bilmemek, yani aldanmak yahut insanları gözlerinin içine baka baka aldatmak olur.

Siyasi parti hangi sosyal bölük insanı temsil eder?

Her sınıflı toplumda: bir başlıca **Sosyal Sınıflar** vardır, bir de sosyal sınıfların içindeki **Sosyal Zümreler** vardır. Onlar dışında birçok **Sosyal Tabakalar** vardır. Siyasi parti bu üç kategori sosyal bölünmelerden, bu üç türlü toplum parçalarından birisini temsil eder.

Modern toplumdayız. Modern toplumda bir siyasi parti başlıca sosyal sınıfların partisi olabilir:

1) İşveren Sınıfının,

2) İşçi Sınıfının...

Bunlara **Sınıf Partileri** diyebiliriz.

Bir sosyal sınıfın içinde yalnız bir sosyal zümreyi temsil eden siyasi partiler de kurulabilir. Bunlara **Zümre Partileri** diyebiliriz.

En sonra sosyal sınıflar dışında kalmış, geçmiş toplumların kalıntı bölükleri olan sosyal tabakaları temsil edecek siyasi partiler de kurulabilir. Bunlara **Tabaka Partileri** adı verilebilir.

Daha bu basit tanımlamayı yaparken, siyasi partilerin karakterleri ile karşılaşmış bulunuruz.

Bir toplumda siyasi iktidara gelmek üzere savaşacak olan siyasi partilerin hangileri, en gerçek ve mantıklı sonuçlu olabilir?

Kendiliğinden bellidir. Her toplumun ekonomi temelinde üretim ilişkilerine **Doğrudan Doğruya** ve **Birincil Kertede** ilgisi bulunan sosyal sınıflara dayanan siyasi partiler daha etkili olabilirler. Ne yaptıklarını bilirler, yapacaklarını bilince ve pratiğe kolaylıkla geçirebilirler. Çünkü bu imkân ve bu gücü içinde yaşadıkları ve dayandıkları sosyal sınıfta bütünüyle bulurlar.

Zümre partileri, tabaka partileri kurulamaz mı?

Kurulur. Hatta modern toplumda, bir paradoks gibi gözükse bile, en çok bu çeşit partiler kurulur durur. Çünkü Modern işveren sınıfı her gün biraz daha sayıca azaldığını görür. Durumunun, inceldiği yerden kopmaması için, **Siyasi Bilinçler**'i elinden geldiği kadar karıştırmak ister. Bu da elden geldiği kadar çok bir sürü birbirini tutmaz, birbiriyle kayıkçı dövüşü yapan siyasi partiler kurulmasını kışkırtır. O yüzden her kapitalist ülkesinde sanki iktidarı alacakmış gibi önüne gelen zümre ve tabaka partileri her gün kurulurlar, dökülürler. Siyasi parti kurmak, maç seyircilerini eğlendiren spor kulüpleri kurmak çeşidinde ve anlamında olağan sayılır.

BOŞ SAYFA

C) Egemen Sınıfların Alt Sınıfları Oyalayışları

Büyük istikrarlı kapitalist ülkelerin egemen sınıfları kendilerinin ekonomi ve örgüt güçlerine güvenirlir. Bu güvençle hiçbir sosyal zümre veya tabakanın partisini açıktan açığa yasaklamazlar. Öyle iken kendi sınıf diktatörlüklerini en demokratik gösterilen “şallar”la dahi güç ötebilirler. Onların demokrasisi siyaset yahut idare yasakları gibi cılız engellere önem vermez. Ekonomik ve sosyal güçlerini kullanarak alt sınıf bilincini taşıyacak örgütlenmeleri yaşatmamanın kolayını bulurlar ve öylece kapitalist sınıf diktatörlüğünü görünüşte olsun “demokrat” kılıf içinde saklarlar.

O zaman ileri ve “büyük demokrasiler” adı verilen burjuva egemenliğı ülkelerinde oynanan usturuflu oyunla karşı karşıya geliriz. Buralarda gerçi hiçbir parti “kanun zoruyla” kapatılmamış görünür. Hatta en aşırı akımlar isterlerse Komünist Partileri dahi kurmakta serbest sayılırlar.

Bununla birlikte olaylara bakınca ne görürüz?

Ülkenin bütün alinyazısı hep **İki Siyasi Parti** elinde kalır. Onların dışındaki her parti, yasak edilmemekle beraber, sahnede belli başlı hiçbir rol oynayamazlar. Egemen çifte partinin klasik anayurdu Anglo-Sakson ülkeleridir. İngiltere’de bir zamanlar **Muhafazakâr-Liberal** adlı iki parti vardı. Şimdi **Muhafazakâr-İşçi** partileri sahneyi dolduruyor. İngiliz burjuvazisi eski Muhafazakâr Partisi’nin adını bile değıştirmeksizin olduğu gibi kalmasını sağlamıştır. Yalnız Liberal adı artık kapitalizmin

19'uncu Yüzyılında giyilen bir elbise olduğu için çıkarılmış, onun yerine **Labour** (Emek) yani **İşçi** kılığına girilip 20'nci Yüzyılın modasına uyulmuştur.

Amerikan kapitalizmi böyle bir moda değişikliğine dahi lüzum görmemiştir. Nasıl olsa büyük yığınları günlük yaşantı standardını yüksekçe tutarak kuzu gibi uslu bir sürü halinde kolayca güdebilmektedir. Öyle ise sahneyi tutan çifte partinin adlarına ve sembollerine bile dokunmaya yer yoktur. Eski fil hortumlu **Cumhuriyetçi** parti ile eski eşek kulaklı **Demokrat** parti hiç istiflerini bozmaksızın politika tahterevallisinin iki ucuna bütün ağırlıkları ile oturuvermişlerdir. Biri iner biri çıkar. Fakat her zaman aynı kapitalizm Amerikan milletinin sırtında taşıdığı egemenlik oyununu sürdürüp gider.

Şu “büyük demokrasiler”in hiç değişmeyen filli eşekli çifte partileri sınıf partileri midirler?

Evet.

Hangi sınıfların partileridirler?

Kapitalizmde böyle açık soruya hiçbir zaman açıkça karşılık verilemez. Kapitalizmin en büyük başarısı da en basit soruların açık karşılıklarını verdirtmemekle sağlanır. Bu sayede belirli egemen sınıflar hiç burunları kanamaksızın boyuna iktidarda tutunabilirler. İktidarda tutunabilmenin birinci şartı, ikide bir memlekette “iktidar değişikliği” yapılyormuş gibi, tahterevallisinin iki ucunda oturan çifte partiden birini yahut ötekini alaşağı etmek ve yerine sanki başka bir sosyal iktidar geçiyormuş gibi, yeni kabineler kurmaktır. Zengin ve kurnaz kapitalizmler ellerine geçirdikleri iktidarların **Sınıf Karakterlerini** böylelikle gözden kaçırrılar. Ve o sayede egemenliklerini ebedileştirirler.

Her kapitalist toplumun egemen, sınıfı, iktidarını aksaksız yürütebilmek için iki politikayı gözden uzak tutmaz:

- 1- Alt sınıf ve tabakaları her şeyden önce **İşsiz Bırakmamak**,
- 2- Bundan sonra halkı ne yapıp yapıp **Kafadan Silahsızlandırılmak**.

Bütün akıllı yani gerçekçi büyük kapitalist demokrasilerin siyaseti bu iki başlı görevde toplanır. Bu görevi yerine getirmek için **Üst Sınıf** partileri bir şeye çok dikkat ederler. Memlekette bütün ekonomik ve sosyal problemleri hiç eksiksiz onlar ellerine almış görünürler. O görüntü ile bütün sosyal sınıf, zümre ve tabakalara temsilci olmak gibi ince bir işi yerine getirmek zorunda kalırlar.

Buna karşılık **Alt Sınıf** partilerine hangi rol düşer?

Bu, aynaya bakar gibi üst sınıf partilerine bakmakla öğrenilir. Politikada dahi çivi çivi ile sökülür. Alt sınıf partileri de ister istemez en az üst sınıf partileri kadar bütün sosyal ve ekonomik problemleri ele almak zorundadırlar. Ayrıca İşçi Sınıfı gibi ezilen ve sömürülen bütün sosyal zümre ve tabakaları kafadan silahlendirmek gerekir. Böyle halktan çıkmış ve burjuva egemen partilerinin tekerleklerine çomak sokan partilerin memleket meselesini sınıf bilinci ile kaynaştırıp ele almaları, politika problemini büt-bütün karıştırır.

O yüzden bütün burjuva ülkelerinde politika alanı inadına karartılmış, göz gözü görmez bir mahşer yerine çevrilir. Bu alanda bir **Siyasi Parti**'nin ne olduğunu kavramak en güç problem olur. Bu karanlıkta yönelmek için bir partinin hangi sosyal sınıf, zümre ve tabaka eğilimini taşıdığını kesince kestirmek birinci şarttır. Ancak bir siyasi partide bulunan **Egemen Eğilimi** kavramak en ağır ve korkunç güçlükleri taşır.

Bir siyasi partinin **İçyüzünü** anlamaya engel olan başlıca iki yaman güçlük ortaya çıkar:

- 1- O partinin sosyal sınıf eğilimini iyi bilmek,
- 2- O bilince varıncaya dek karşılaşılan binbir pratik ve teorik tehlikeleri göğüsleyebilmek...

Bu iki güçlük de birbirinden aşağı kalmayacak kertede önemlidirler. Çünkü bir siyasi partinin sosyal sınıf eğilimini kestirmek ne denli çok bilgi, tecrübe isteyen uğraştırıcı bir iş ise, tıpkı öyle, kesin bir kaniya varmak için varılan girişkenlerde insanların uğ-

ratıldıkları **Suçlandırılmalar** ve **Cezalandırılmalara** karşı koyabilmeleri için en az o denli büyük cesaret, enerji ve uğraşı ister.

Şaka değildir. Egemen sınıflar 7 bin yıllık tecrübelerin mirasçılarıdır. Yüzlerce yıl bir avuç adam büyük toplum yığınlarını gütmüşlerdir. Gütmek için türlü kafaca ve bedence silahsızlandırmalara uğratmışlardır. Bu uğratışlarında yetmiş bin türlü kurnazlık edinmişler, kalleşlikler uygulamışlardır. O ebedi ve ezeli egemen sınıf oyununu bozmak, masallardaki sihirbazların büyüünü çözmekten daha çetindir. Sınıflı toplum oldu olasıya üst sınıfların kaygıları ile yürütülür. Bu kaygıların en büyüğü: alt sınıfları **Şaşkına Çevirmek** ve **Bitkin Tutmak**'tır. Bu alanda bizim yaşantımıza miras kalmış bitmez tükenmez çeşitler göz önüne getirilebilir.

Kültürümüze en yakın iki olayı alalım.

İslam toplumunda Mekke'nin Tefeci-Bezirgân kodamanları ilkin **Ebu-Süfyan'lar**, sonra oğulları **Muaviye'ler** idi. Bunlar ülkücü "**Muştulanmış Halifeler**" (Hülefa-i Raşidin) iktidarını ele geçirmek istedikleri zaman ne yaptılar?

Biliyoruz, Mekke kodamanlarının çoğu "**Gönülleri Uzlaştırılmış**" (Müelifetül-kulup) denilen Müslümanlardı.

Gönülleri neye uzlaştırılmıştı Müslümanlığa?.. Nasıl uzlaştırılmıştı?

Para ile.

Yani pratik gerçekçi olan Hazreti Muhammed, Mekke kenti içinde bir an önce birliği sağlamak istiyordu. Ancak o birlikle cihan görevine daha çabuk girişebilirdi. Müslüman olmamakta inatla direnen Mekke mütegalibesinin paraya tapıldığını biliyordu. Onları para ile Müslüman etmişti. Ganimetten bu kodamanlara da bir pay ayırmayı Kur'an'a kadar soktu.

Yeryüzünde Müslümanlık büyük başarılar kazanır kazanmaz, o parayla Müslüman olanların huyları depreşti. Bütün ganimetlerin ve fütuhatin üzerine oturabilmek için, yürekte gerçek Müslüman olan "**Muştulanmış Halifeler**"i (Ebubekir, Ömer, Osman,

Ali'yi) sona erdirmek istediler. Onların devrimci gelenekleri derin Müslüman demokrasisi idi. Mekke vurguncuları son “Muştulanmış Halife” Ali'nin kişiliğinde Müslüman demokrasisini kökünden kazımaya kalkıştılar.

Ne ile?

Gene Müslüman demokrasisinin temelinde yatan İkel Sosyalizmin Barbar gelenekleriyle. Önlerine çıkan son engel Halife (Peygamber vekili) Ali idi. Onunla bahaneler bulup Sıffiyın Savaşmasına giriştiler. Mekke Tefeci-Bezirgân çocukları için din iman: bin mintan, çıkar ve para idi. Onlara Müslüman olmaları için Kur'an hükmüyle sağlanmış bulunan parayı ikinci “Muştulanmış Halife” Ömer ortadan kaldırmıştı. Ali daha da ileriye gidebilirdi.

Mekke vurguncuları İslam dini içinde seçimle iktidara gelen Cumhuriyet sistemini Antika müstebit [zorba] krallığa çevirmek istediler. Ne var ki, Sıffiyın Savaşı'nda vurguncuların başı olan vali **Muaviye**, askerlerinin yenileceğini gözleriyle gördü. O zaman hükümlerini hiçe saymaya kalkıştığı Kur'an-ı Kerim'i mızraklarının ucuna asan Muaviye askerleri Ali ordusuna karşı durdular.

Vurguncular ordusu “**Müslümanız**” demek istiyorlardı. Oysa Muaviye partisi daha ilk günden para için Müslüman olmuştu. Şimdi para için isyan etmiş, para için Müslümanlığı pazara çıkarıyordu. Öyle iken, zengin aristokrat sınıfın öz Müslümanlığa düşman olan partisi, asıl fakir fukaranın gönülden benimsedikleri Müslüman partisine karşı daha Müslüman imiş gibi göründü. Bugün için inanılmaz sayılacak bayağı hakemlik, kalleşlikleriyle asıl Müslümanları önce aldattı, sonra öldürdü. Böylelikle Müslümanlığı ilk temiz, insancıl eğiliminden sıyrarak Derebeyleştirdi.

Zamanla, en demokratik cumhuriyet dini olan Müslümanlık, en zalim Halifelerin müstebitliği [zorbalığı] altına girdi. Zengin fakir kavgaları son derece keskinleşti. İktidarı elinde tutan üst sınıflar Müslüman halkı dış savaşlarla oyalayıp, sınıflar arasındaki iç çelişkileri uyuşturmak hinoğluluğuna başvurdular.

Müslümanlıkta savaş ancak kutsal **Cihad** idi. Cihad din düşmanı Hıristiyanlara karşı açılırdı. Oysa burada o kutsal gaza prensibi yok edildi.

Sahte Müslüman Tefeci-Bezirgân egemen sınıflar, Müslüman fakir halkını ezip harcamak üzere yoktan boğazlaşmalar kışkırttılar. Ve bu oyunlarını kodamanlara mahsus kitaplara Devlet idaresi usulü olarak geçirttiler.

Neticede Müslümanların ve Müslümanlığın ezilip yıkılmasına dek varıldı. Bütün o sömürü ve yıkılış yüzyıllarında Muaviye askerlerinin mızrakları ucunda **Kur'an-ı Kerim** asıldığı gibi, Müslümanlığı uçuruma götürenlerin bayraklarında da en koyu mutaassıp **Müslümanlık** yazılıydı. Müslüman düşmanı sınıfın partisi, iktidarını Müslüman halkına karşı savunabilmek için: Dünyada herkesten çok Müslüman görünmek yollarını domuzuna kullanabildi.

Bu Antika örneğe çok dikkat edelim. Ali düşmanı kesilen askerler hangi sosyal sınıfın aygıtları idiler?

Mekke'de Müslümanlığı yıllarca boğmaya çalışan ve boğamayınca para ile Müslüman olan, sonra demokratik Müslümanlığı halk düşmanı ve zalim bir iktidara çeviren ezeli müstebit **Tefeci-Bezirgân** Sınıfının aygıtları idiler. Ancak bu sosyal sınıf, sinsî karakterlerini gizleyebilmek için fakir halka en utanmazca yalanları yutturmanın yolunu buldular. Onların bu hilelerini keşfedip açıklayacak kimselere karşı neler yapmadılar?

Şımartıp sivriltmeler, para ile satın almalar, binbir Tarikat hilebazlıkları yetmediği zaman, idare işkenceleri, resmi katliamlar birbirini kovaladı.

Tek neden: İktidardaki **Siyasi Parti**'nin hangi sosyal sınıf partisi olduğunu saklamaktı. İşin içyüzünü açığa vurmaya kalkışanları bu yüzden en ağır ölüm cezalarıyla yok ettiler.

Modern çağda sosyal sınıf ilişkileri hayli duruldu. Kapitalizmde üstteki İşveren sömürücü sınıfı, alttaki sömürülen İşçi Sınıfı arasında ayırım ve çelişkiler en göze batacak hale geldi. İkti-

darı ele geçiren üst siyasi partilerin sosyal sınıf içyüzlerini örtbas etmek epeyi güçleşti. Fakat egemen sınıfların aldatma kaynakları tükenmedi.

Modern sömürücü sınıflar Antika Tarihten çok ders aldılar. İslam Tarihinde Tefeci-Bezirgânlar: halkın benimsediği **Müslümanlığı** kimseye bırakmamışlar, en ham sofu, koyu Müslüman geçinmişlerdi. Modern çağda İşçi Sınıfının benimsediği akım **Sosyalizm**'dir. İşveren Sınıfı Antika egemen sınıflar gibi, halkın benimsediği akımı, yani Sosyalizmi ele geçirmenin yollarını aradı ve buldu. İslam Tarihinde Tefeci-Bezirgânlar nasıl Hazreti Muhammed'in fakir fukara ile ve kölelerle kurmuş olduğu Müslümanlığı savunuyormuş gibi görünerek baltaladıysa, tıpkı öyle, Modern Tarihin sömürücü İşveren Sınıfı ile Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfı, fakir fukaranın dört elle sarıldığı son umudu Sosyalizmi savunuyormuş gibi görünerek baltalamanın yollarını buluyorlar.

Bugün yeryüzünde Finans-Kapitalist soyguncuları bir avuç Oligarşi'dir. Finans Oligarşi'sinin oynadığı en büyük oyun, İşçi Sınıfını kandırmak için ne yapıp edip herkesten çok İşçi Sınıfından yana görünmek oyunudur. O nedenle, bütün dünyanın ileri geri bütün kapitalist sınıfları başlıca çabalarını hep aynı noktada odaklaştırırlar. Her yerde çarçabuk sahneyi tutan **İşçi Partileri** yahut **Sosyalist Partileri** kurdururlar. Amaçları halkın sempatisini kendi ajanlarına kaptırıp ince yollardan sınıf bilincini körletmektir.

Bu oyunun en korkunç yanı şudur. Gerçekten İşçi Sınıfı partisi olan bir örgüt de, sahte İşçi Sınıfı partisi olan bir örgüt de aynı kitap üzerine (tıpkı vaktiyle Müslüman'ın ve münafığın Kur'an üzerinde yaptıkları gibi) yemin edebilirler. Örneğin, Amerika'nın en büyük Sosyalizm düşmanı casus örgütü CIA, dünyanın ileri geri bütün ülkelerinde her türlü gençlik ve işçi örgütlerinin subaşlarını kesmiştir. O subaşlarında gerekince **Sosyalist**, gerekince **Marksist-Leninist**, gerekince **Komünist**, gerekince **Troçkist**, gerekince **Anarşist** olur. Fakir halkın özlemlerini ve eğilimlerini

dile getirebilecek her ad altında akla gelen en keskin çıkışlı örgütler kurar.

Daha feci yanı da vardır. Finans-Kapital casus örgütlerinin kurdurduğu **İşçi** yahut **Sosyalist** maskeli örgütler: en gerçek sosyalistin söylediklerini ve yaptıklarını özel öğretimden geçerek papağanca ezberlerler. Daha doğrusu Sosyalist formülleri en yüksek hoparlörlerden yayacak imkânlar ve adamlar Finans-Kapitalin emrindedir. Egemen sınıfların iktidar partileri, gizli açık devlet cihazları, polis ve casus örgütleri, maskeli maskesiz kapitalist veya derebeyi artığı dernek ve kurullar hep o sahte işçi partisi veya sosyalist partisi veya komünist partisi kanallarına binbir maddi ve manevi yardım akıtırlar.

Böylece kapitalist sınıfların destekledikleri, çoğu zaman yavuz hırsızın ev sahibini bastırması rolüne çıkarlar. Ansızın çok etken ve parlak kişiler, işitilmemiş propaganda ve tahrikât [ajitasyon] biçimleriyle sahneyi doldururlar. Beklenmedik yıldırım çabukluklarıyla başarılarına ulaştırılırlar.

Bunun tam tersi de olağandır. Sahneye çıkarılmış sahte işçi veya sosyalist partilerine karşı olmadık güçlükler icat edilir. Kalandor işveren ve ağa partileri, iktidarları ve sınıfları para ile tutulmuş kişiler ve örgütlerle sahte işçi partisini görünüşte baskılara uğrattırlar. Kanun adına kışkırtılmış resmî, gizli ve açık şahsiyetler veyahut şebekeler el altından yapma saldırılara geçirtilirler. Halk bu manzara önünde: sahte işçi ve sahte sosyalist partilerinin sahici ve namuslu örgütler olduklarına daha kolayca kanar.

Tek sözle Kapitalizm, sahte olmak şartıyla, çarçabuk ün kazandırılan ve göklere çıkarılan sosyalist işçi partilerini de, uzun süre “mağdur”, eziyet çekmiş, baskılara uğramış görünen sözde sosyalist işçi partilerini de, kendi sınıfı egemenliğini daha uzun ömürlü kılabilmek için kullanır. Bu gerçekliğin en klasik örneği bugün İngiltere’de yüzlerce yıllık sosyalist harekete mirasçı olduğunu ilan eden **İşçi Partisi**’dir. Bu İşçi Partisi olmasa, İngiliz kapitalizminin ayakta durması düşünülemez.

D) 20'nci Yüzyılda Çifte Partinin Anlamı

İngiltere'de ve Amerika'da **Çifte Parti** var. Hatta bu iki Emperyalizm, İkinci Cihan Savaşından sonra Türkiye'de birbirinin yerine geçerken, Amerika kanalıyla Demokrasi adına Türkiye'ye Çifte Parti örgütlediler. Kapitalist demokrasinin Çifte Partileri hangi sosyal sınıfların partisidirler?

Egemen olan doğrudan doğruya Kapitalist sınıfı ile Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfının siyasi partisidirler.

İngiltere'de **Muhafazakâr Parti**: dolaylı yoldan kapitalistleşmiş Antika toplum kalıntısı Lordların, açıkça **Büyük Toprak Ve Mülk Sahipleri**'nin partisidir. **Liberal Parti**: Kapitalist sınıfının kendi öz ideal partisidir. Amerika'da **Demokrat Parti**: Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfının partisidir. **Cumhuriyetçi Parti**: Kapitalist sınıfının kendi ideal öz partisidir. Genel olarak Çifte partilerin Anglosakson ülkelerinde doğup yerleşmesi, bu sosyal sınıf kökünden gelmiştir.

Ne var ki, her şey gibi bu klasik büyük demokrasilerin meşhur tahterevallici Çifte Partileri de zamanla değişikliklere uğramıştırlar.

İngiltere'de ve Amerika'da **Burjuva Demokrasisi** denilen Parlamenter rejimi iki siyasi parti yürütür. Çünkü İngiltere ve Amerika'da iki egemen Modern sosyal sınıf güçlü siyasi örgüte sahiptir: **“Demokrasi”** kitaplarda her sosyal sınıfın ve zümrenin dilediği siyasi partiyi kurmak hürriyeti gibi anlatılır. Bununla birlikte, 19'uncu Yüzyıl boyu yeryüzünde en klasik hürriyetlerin

bulunduğu söylenen İngiltere’de ve Amerika’da alt sınıfların gerçek politika örgütleri yaşatılmadı.

19’uncu Yüzyılın Serbest Rekabetçi kapitalizmi ayakta durdukça, üst sınıfların ülke gelirlerini ve güdümünü paylaştıkları düşünce borsası durumunda olan Parlamentoculuk da klasik biçimini korudu. İleri kapitalist ülkelerde sosyal sınıflar ve siyasi partiler oldukları gibi kaldılar. İki üst sosyal sınıf, bütün öteki sosyal sınıfların ve tabakaların eğilimlerini kendi kanatları altında topladı. Siyasi partiler de üst sınıflara uygun Çifte Parti durumundan çıkmadı.

20’nci Yüzyıl ile birlikte Kapitalizmin yapısı tersine döndü. Bu tersine dönüşün konumuzla ilgili önemli olayları şunlar oldu:

Serbest Rekabetçi kapitalist sermaye, Tekelci Finans-Kapitalizmle dönünce: Modern kapitalizmde görülen iki ayrı klasik üst **Egemen Sosyal Sınıf** yapı değişikliğine uğradı. Doğrudan doğruya Kapitalistler Sınıfı ile Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfı bütün zümreleriyle ekonomi ve politika sahnesini doldurur olmaları çıktı. Her iki sınıftan katma ve karma elemanlar birbirleriyle kaynaştılar. Böylece biricik **Finans-Kapitalistler** zümresi doğdu ve bu zümre Kapitalizmde her şeye egemen oldu.

Dikkat edelim. İki **Sosyal Sınıfın** yerine bir tek **Sosyal Zümre** geçti. Bu durum klasik sosyal sınıf ilişkilerinde yaman bir altüstlük demektir. Bu altüstlük ister istemez sosyal sınıf ilişkilerinin kaçınılmaz ürünü olan **Siyasi Partiler**’in alınlarına kendi damgasını vuracaktı ve vurdu.

19’uncu Yüzyılda **Dünya Yağmasının Hegemonyası** hemen hemen tek başına İngiliz Kapitalizminin tekelinde idi. Dünya piyasalarının Kâbe’si Londra idi. Onun için, Dünyayı soyan İngiliz Kapitalizmi, sağladığı **Aşırı-Kârı** (Sürprofiti) hep Büyük Britanya adacığına yığabildi. O aşırı-kârı İngiltere’nin iki egemen sosyal sınıfı, Kapitalistlerle Lordlar beslenip doyuruluyor; ayrıca İşçi Sınıfı içinden insanlar satın alınabiliyordu.

20’nci Yüzyıl ile birlikte ekonomik ve politik dünya buna-

lımları başladı. Hele Birinci Emperyalist Evren Savaşı, getirdiği bunalımlarla birlikte Dünya hegemonyasını da iki türlü ihtilale verdi. Sovyetler İhtilali yeryüzünün altıda birini Kapitalizmden koparmakla kalsaydı ne iyi idi. Kapitalizm sektöründe de hegemonya ihtilali patlak verdi.

Avrupa'nın eski emperyalistleri kanlı savaş oyununu oynamışlardı. Bu oyunda parsayı Birleşik Amerika toplamıştı. O sayede Dünya yağmasının ağırlık merkezi Eski Dünya'nın **İngiltere**'sinden, Yeni Dünya'nın **Birleşik Amerika Devletleri**'ne geçti. Amerikan kapitalizmi yeryüzünün en yüksek Aşırı-Kâr ile en parlak yaşama standardını Amerikan tebaasına [uyruğuna] sağladı.

En yüksek yaşama standardı sağlanan Modern kölelerin, işçi ve emekçi yığınlarının kendi egemen çevrelerinden başka bir isteyecekleri kalabilir mi?

Medeni parklarda yatıp, aç kaldıkça şehirden şehre yük vagonlarına kaçak binen ve Federal Polisçe maymun sürüleri gibi kovalanan ayaktakımı mı?

Onlar nasıl olsa bir lokma ekmeğe satın alınacak bir soysuzlaşma içine sokulmuşlardı.

Beyazların kızınca linç ettikleri kara derili ve kara talihli insanlar mı?

Onlar nasıl olsa millet çoğunluğunca bir "Dokunulmazlar" durumuna itilmişlerdir. Ortaçağın Ghetto'larını, Modern Çağın Konsantrasyon kamplarını andıran kapalı bölgelerde hapsedilerek Amerikan dünyası dışına atılmışlardır. Atalarından kalma Kölelik gelenek ve görenekleriyle, başkaldırtmaksızın sürüklenip giderler.

Yeter ki üst tabakaya egemen olan **Finans-Kapital** zümreleri içinde birlik ve dirlik korunabilsin.

Bu nasıl olacak?

Kendiliğinden. Üretimin hemen bütün dalları nasıl olsa birkaç yüz milyarderin kontrolündedir. O birkaç yüz milyarder ise, bir-

kaç ulu bankanın “harim’i ismetinde” derleşik, kaynaşık ve birleşiktirler. Bütün Amerika’nın ve bütün Dünyanın can damarları o birkaç yüz Finans-Kapitalist ailesinin emrinde daralıp genişler.

Bu gidişin politikadaki karşılığı, gelenekçil **Demokrat-Cumhuriyetçi** tahterevallisidir. Bu oyunu değiştirmekte hiç yarar aranamaz. 19’uncu Yüzyıl usulü biri iner, ötekisi biner. Sıkı günde ikisi birbirine taş çıkartır.

Amerikan milleti mi?

O, alışmış kudurmuştan beterdir. Hollywood’un bacak arası, Teksas’ın keskin nişancılığı, asi gençliğin saç sakal uzamış motosikletli şempanzeleri, Şerif’lerin bıyık altından gülüp Hür Basın’ın reklam ettiği haydutluklar... Bütün bu kargaşalık içinde, vur patlasın çal oynasın, Amerikan kalabalıkları gangster saklambacı oynarlar.

Öylesine bunaltılmış kamuoyu önünde Çifte Partiler adlarını bile değiştirmeye gerek bulmazlar. Diledikleri gibi, kongrelere oy müteahhidi Lobby’lerin gönderdikleri üyelerle toplanırlar. Herkesin önünde senatörleri, milletvekillerini, valileri, hâkimleri seçerler. Perde arkasında Mafia’ları, CIA’ları, Klu Klux Klan’ları, yani eli silahlı gizli güdücülerini seçerler. Bu seçimler **“Demokrasi”**nin son sözü olur. İmtiyazlı Finans-Kapital Oligarşisine hiçbir engel bırakılmaz. Akıl vermeye kalkışacak kimse, Cumhurbaşkanı da olsa, kim vurdu ya getirilir. Böylece herkes **“Hürriyeti Seçmiş”** ve uygulamış olur.

İngiltere böyle mi?

Hayır. İki Emperyalist Evren Savaşı koca Emperyalist İngiliz’de ne kol, ne kanat bırakmıştır. Doğru dürüst sömürge ve yararlı nüfuz bölgeleri bile sağlam kalmamıştır. O yüzden “Aşırı-Kâr” temelleri iyice aşınmıştır. 19’uncu Yüzyılın egemeni üst Kapitalist ve Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfları bile sınıf olarak Arafat’ta bırakılmışlardır. İçlerinden en kodamanları o sınıfları bir çeşit “Ekspropriasyona” (mülklerinden etmeye) kararlı ve mecbur olmuş bir Finans-Kapital zümresi halindedir.

Gerçi ikinci kerte kapitalistlerle ikinci kerte Mülk ve Toprak Sahipleri mülklerinden edilmediler. Ama aşırı-kâr kaynaklarından yoksun kaldılar. O bakımdan Finans-Kapital hizbi dışındaki kapitalist ve mülk sahibi sınıflar, söz yerinde ise, (kodamanlara bakarak) “**Proleterleşme**”ye uğradılar. Aşırı-kârdan pay almayan bu ikinci kerte kapitalist ve mülk sahibi sınıflar, “**Vahşi**” adıyla damgalandılar. Tekelci sermaye dışında eski üst sınıf geleneklerini savunamadılar. Gelenekçil **Liberal** partileri çöktü. “Vahşi” üst sınıflar nasıl bir çeşit, İşçi Sınıfına doğru itildilerse, tıpkı öyle, Liberal Parti’nin yerine **Labour Party** (İşçi Partisi) geçirildi.

Yeni kartlarla eski oyun oynanmaya başlandı. İki klasik egemen kapitalizm metropolünde (İngiltere ve Amerika’da) ÇİFTE PARTİ sistemi olduğu gibi kaldı. Bu partiler ister Muhafazakâr, ister Liberal, ister İşçi, ister Demokrat, ister Cumhuriyetçi etiketlerini taşısınlar, hiçbir şeyi değiştirmediler. İcyüzlerinde hep iki belli başlı modern sömürücü sınıfın (Kapitalist sınıfı ile Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfının) maskeli yahut maskesiz iktidarını yaşattılar.

Gerek İngiltere’de, gerek Amerika’da egemen iki sosyal sınıf bile, sınıfı olarak egemenliklerini Finans-Kapitale ipotekle diler. Kendileri bir zümre plütokrasisinin buyruğu altına geçtiler. Böyle iken politika sahnesinde sanki demokratik 19’uncu Yüzyıl oyunu oynandı.

O çağın siyasi partileri eski adlarıyla sahnede idiler. O sayede gösterişli bir parlamento oyunu ile Finans-Kapitalin sömürüsü ve baskısı maskelenip yürütüldü.

Ya İngiltere ve Amerika dışında kalmış öteki kapitalist metropollerde ne oldu?

Orada kapitalizmin geç veya güç gelişmesi yüzünden, keskin sınıflama nispeten amortize edildi. Toplum kapitalizme girdiği halde, kapitalizmden önceki Derebeyi artığı sosyal tabakalar hem kendi varlıklarını, hem de gelenek ve göreneklerini oldukça muhafaza ettiler. Kimi ülkelerde millet nüfusunun büyük bölümü-

nü bu Ortaçağ artığı sosyal tabakalar teşkil etti. Fransa’da olduğu gibi, spekülasyoncu Finans-Kapital o küçük mülk özentili insanları kendi kumarına oturtmayı becerdi. Para ve hisse senedi ve tahvilat alıp satmaları Küçükburjuva yığınlarını büyük sermayenin kuyruğuna takılmış büyük kuru kalabalıklar biçimine soktu.

Kimi ülkelerde Küçükburjuvazinin sayısı azaldı. Ne var ki, milletin kapitalizme geç gelme ve sonradan görme hevesleri azıttı. Millet yapısında ve ruhunda iflah olmaz Küçükburjuva eğilimleri olduğu gibi kaldı. Zengin Almanya’da İşçi Sınıfı bile, en pis Prusya ağalığının Derebeyi artığı molozlarından bir türlü kurtulamadı.

Küçükburjuva kalabalıklı veya Küçükburjuva ruhlu bir toplumda **Partiler Furyası** kaçınılmaz şeydi. Anglosakson ülkelerinde kapitalizm kendi demir disiplininin aşırı-kâr sayesinde beslediği **Çifte Parti** demokrasisi ile dayattı. Geri kalan ülkelerde Kapitalizm bunun zıddını yaptı. İsteyenin dilediği partiyi kurmasına göz yumdu. Varsın ortalık alabildiğine karışsındı. Her kafadan ne kadar çok ses çıkarsa, insan beyinleri o kadar çok dumanlanırdı.

Nasıl olsa her parti kendi yapısıyla millet içinde bölünmeleri artıracaktı. O parçacılık ortasında en devrimci sosyalist partiler bile kişiliklerini kolay tanıtamazlardı. Egemen sınıfların tekellerinde Finans ve Devlet mekanizmaları vardı. Bu sayede her politikanın başına çarçabuk en pisipisine kariyerist Küçükburjuva elemanları geçirilebilir ve hareket soysuzlaştırılabilirdi.

Modern İşçi Sınıfının duru bilinci o kargaşalık yüzünden bulandırıldı. Proletaryanın sınıf bilincine kesince kavuşmayan her parti ise, dilediği kadar “aşırı” olsun, çarçabuk anarşist ve benzeri kaçıklıklara düşürülürdü. Böylelikle bütün akımlar önünde sonunda egemen kapitalist sınıfların değirmenine su götürecekti.

Çok partililik, kapitalizm kurdunun sevdiği dumanlı havaydı. Bir sürü partinin yarattığı bulanık suda balık avlamak kapitalizm için alışılmış bir zanaattı. Çok parti kaosu (mahşeri) sonuçsuz, verimsiz, ikircikli düşünce ve davranış kargaşalıklarına elveriş-

liydi. O karışıklıkta geniş Küçükburjuva yığınları bunalırlar., Küçükburjuva eğilimleri azıttırdı. En sonunda çıkar yol bulamayan büyük yığınlar Finans-Kapital zümresinin yumruğu altına sığınmak zorunda kalırlardı.

Kapitalizmin küçük çıkarlar anaforuna kapılmış bir ülkede insanlar günlük dalaverelerinden başka işe vakit bulamazlar. Bu ülkelerde İşçi Sınıfı azınlıktadır. Küçük mülk sahipleri yerlerde sürüngenliğe yatkındır. Açlıktan ölürlen gözü çöplükte kalan kuş beyinli horozlara benzerler. Bu şaşkın kalabalıkları Finans-Kapital kendi sandıklarına oy davarları gibi ürkütmenin kolayını her zaman bulur.

Bırakın herkes istediği partiyi kursun. Partiler ne denli çoğalırsa, ezilen ve sömürülen alt sınıf ve tabakaların dünyayı net görmeleri o denli imkânsız olur. Demokrasi panayırında bol bol çıkarılan politika curcunaları memleketi çarçabuk Babil Kulesi'ne çevirir. Oligarşi zümresi Finans-Kapital ve devlet ağalarıyla yüzyıllardan beri kurulu dalyanında gittikçe daha bereketli avcılıklar geliştirir.

İngiltere ve Amerika dışında kalan irili ufaklı kapitalist ülkelerde “**Demokrasi**” adı verilen **Çok Partili** oyununun anlamı budur.

Bu oyunda tehlike yok mudur?

Küçükburjuva kalabalıkları her an her şeyi tersine çevirmeye hazır anarşistlerdir. Bir gün gemi azya alırlar, ne Finans-Kapitali, ne devleti dinlemeyip İşçi Sınıfına katılmaya kalkıştırlarsa ne olur?

Küçükburjuvazinin ikisi beşi bir araya güç gelir. Bir araya gelseler, her biri kendi başına buyruk “büyük lider” olmak sevdasına kapılır. O zaman yavrularını çiğneyen şaşkın kuluçka tavuğa döner, ortalığı birbirine katmaktan başka türlü kurnazlık ve kararlılık gösteremezler.

Azıtacak küçükburjuva maskaralıkları saman alevi kadar ömürsüz olur. Finans-Kapitalin gizli açık, silahlı silahsız resmi

güçleri büyüktür. Sokaklar dolusu zavallı insanlar yarı aç ve işsiz bırakılmıştır. Bunların içlerinden maaşı verilince Cehenneme dahi gidecek pek çok insan bulunur. Bu gibiler belli bir kılık ve para ile gizli açık sivil çeteler halinde örgütlendirilir. Öteki aç ve işsiz kardeşleri üstüne saldırtılır. Emperyalist politikanın bu oyununa adıyla sanıyla **Faşizm** denir.

Bir avuç Finans-Kapital plütokrasisi elindeki müthiş sermayeye, müthiş devlete, müthiş orduya ve müthiş polise güvenir. Silahlı şebekeler kısaca ayarlanır. Açı aç, işsizi işsize, kardeşi kardeşe, babayı oğla düşürmenin çeşitleri becerilir. Halk tabakaları halk tabakalarına ezdirilir. İnsanlara yazık mı olur?

Kapitalizm için “it de ölürse kârdan, kurt ta ölürse kârdandır”. Çivi çivi ile sökülür.

Bugün kapitalist dünyada tümüyle oynanan **Siyasi Partiler Oyunu** kısaca budur.

E) Kapitalizmin Sosyalizme “İzin” VeriŒi

Modern Tarihte iŒveren sınıfı sahneye “**Sosyal Devrim**” ile çıktı. O gün bugündür, sosyal devrim iŒveren sınıfının tekelinde meŒrulaŒtı. İŒveren sınıfı iktidara gelince bütün siyasi hareketler burjuva açısından “**MeŒru**” kılındı. Kapitalizmin iŒine gelmeyen, doğrudan doğruya **İŒi Sınıfı**’nın devrimci bilinci lanetlendi. Her ileri halk hareketi, gerekince kanla ateŒle boğuldu.

1789 “**Büyük Fransız İhtilali**”: Burjuva ihtilali olduğu için, hem “**Ulu**”, hem de “**MeŒru**” sayıldı. O ihtilal içinde motor halktı. Devrimci halk yığınları kendi devrimci eğilimini Jakobenler’de buldu. Jakobenler örgütlenip dŒncelerini davranıŒa çevirir çevirmez, burjuvazi tapayı attı. İŒveren hürriyetinin maskesini dŒrd.

Artık maaŒlar 110 bin Franka ıkarıldı. Kapitalistlere iktidar sayesinde en yağlı gelirler kayırıldı. O zamana dek devrimin göz bebeği sayılan basın hürriyeti iğnendi. Gazetelere imzasız yazı yazmak yasaklandı. İŒsizlere bir ekmek parası sağlayan satıcılıkları plakaya bağlandı. Plakasız iŒ yapmak suç oldu. Böyle rızkını daralttığı halkın temsilcilerini deđiŒtirme hakkını da engelledi ve kulüpleri karıŒtırmaya baŒladı. “**Patriotizmi (yani yurtseverliği), patruyutizme (yani karakol devriyeciliğine) kovdurdu.**”

1792 yılında artık halkın silahlı kuvvetlerde rol alması geleneği ortadan kaldırıldı. “**Gard Nasyonal**” (Ulusal Muhafız) adını alan yeni silahlı kuvvet rgt yalnız iŒveren çocuklarından kuruldu. Jakobenler: “**YaŒasın Millet, YaŒasın Donsuzlar!**”, ya-

hut **“Kahrolsun Kral, Kahrolsun Koca Domuz!”** diye istedikleri kadar bağırırlar. Jakobenler’e ve Jakoben yanını tutanlara karşı 950 İsviçreli aylıklı asker, 200 asilzade ve 2–3 bin burjuva çocuğu silahlandırılıp çıkarıldı. Bunlar: **“Yaşasın Kanun! Yaşasın Kral!”** diye karşılık veriyorlardı.

Jakobenler 9–10 bin kişiydiler. Ama silahları kötüydü. Kumançasızdılar. 4 bin tüfekli, 11 toplu gerici silahlı güçler: **“Vil Canail”** (pis ayaktakımı) **“De Guenille”** (hırpaniler) dedikleri devrimci yurttaşların üzerine kurşun yağdırıp hepsini kılıçtan geçirdiler.

1793 yılı İşveren Sınıfı ekonomik baltalamalara girişti. Böylece Jakobenler’in **“Devrimci Hükümeti”**ni halkın gözünden düşürdü. Büyük devrimcilerin terör günlerinde kan dökmelerinden yakınan İşveren Sınıfı, insan giyotinlemekte, adam öldürtmekte devrimci teröre taş çıkarttılar.

1830, 1848, 1871 yılları halk, İşveren Sınıfı tarafından kışkırtıldı. Ayaklanmalarda halk kendi kurtuluşunu kendi gücünden beklemeye başlayınca, İşveren Sınıfı ters döndü. En gerici insanlarla el ele verip, devrimi yaratmış bulunan halkı ve kendi öz milletini bire dek kırmakta gözünü kırpmadı.

Tarihte İşveren Sınıfının da kendisi her zaman budur. Onun Burjuva Demokrasisi dediği şey başka türlü olamaz. Ne var ki, Kapitalizm oldu olasıya kendi kendisini kemiren bir sosyal üretim temeline dayanır. Burjuvazi ilk iktidar günlerinde (bizim DP ve AP liderleri gibi) her mahallede bir milyoner yarattı. Bu olayı bütün ülkede herkesin kapitalist olabileceği parolası ile reklam etti. Bu curcunalı ilanlar bütün kapitalist heveslilerine tayyare piyangosu gibi sevimli geldi. Bununla birlikte, **S. Demirel**’in “Herkes fabrikatör olacak” sözünün anlamı yalnız İşveren Sınıfını umutlandırabilir.

Kapitalizm biraz gelişti mi, sermaye santralizasyonu (merkezileşmesi, yaygınlığına derleşip toplaşması) ve sermaye konsantreyonu (koygunlaşması, yani yüksekliğine derleşip toplaşması) kaçınılmaz olur. Kapitalist sınıfının kendi içinde bile ufaklar ve

cılızlar rekabetle alaşağı edilir. “Milyoner olmak”, yahut “fabrikatör olmak” her kula nasip olmaz. Bu sefer zenginleşmek sevdasının parlak kuruntu tahtından teker meker yuvarlanan orta ve küçük kapitalistlere bir umut kapısı açmak gerekir. Bu kapı İşçi Sınıfının “**Sosyalizm**” geleneğinde gizlidir.

Her birinin yüreğinde fabrikatörlük ve milyonerlik aslanı yatan burjuvaların Sosyalizm safına atılmaları bir çeşit kariyer, külah kapma olur. Oradan fabrikatörlüğe, milyonerliğe değme kapılar açan iktidar fırsatları yakalanır. Bu uğurda küçücük Türkiye'nin bile ne tükenmez örnekleri vardır. Ta eski “**Amele Teali Cemiyeti**” liderlerinden az mı milyoner gördük... Hele şimdi Amerikan yardımı çağında nice yeni sağlı sollu, hatta sosyalist basit “Sendika” yöneticileri han, apartman, fabrika sahibi olu-oluvermektedirler.

Bu kıssalardan İşveren Sınıfının çıkardığı hisseler çok oldu. Devrimci halk hareketlerini kapitalizm uzun süre kanla boğdu. Ondan sonra kendi sosyal temellerini oturaklaştırmak gereğini anladı. Bunun için tek çıkar yol, sosyal sınıflar arasındaki keskin sınır ayırtlarını kaldırmak, sınıf çizgilerini birbirlerine karıştırmak oyunu olabilirdi. Bu oyunun başında Sosyalizme “**İzin**” vermek geldi. İşveren Sınıfı çapını ve gücünü kendi belirteceği bir sıra “Sosyalizmler” kurdu. Bu Sosyalizmlerin subaşlarını kendi burjuva elemanlarına kestirdi. İç ve dış İşveren çıkarlarında sosyalistleri kullanma fırsatını kaçırmadı. İzinname ve patentli sosyalizmlerin anlamı bu oldu.

İşveren Sınıfının Sosyalizme karşı gösterdiği “**Tolerans**” daha 19'uncu Yüzyıl sonunda başladı. Hele 20'nci Yüzyılda o yoldan yürümek kapitalizm için büsbütün gerekti. Çünkü İşveren Sınıfı içinden bir tek Finans-Kapitalist grubu her şeyi tekeline almıştı. Kapitalist sınıfının öteki zümrelerini “**Vahşi**” saydırıp saf dışı etmek veya ezmek olağandı. O zaman İşveren Sınıfının geri kalan epeyce kalabalık bütün öteki zümreleri, irili ufaklı işverenler ve çoluk çocukları “**Sosyalizm**” alanında talihlerini denemek yoluna düşüler.

Bugün Kapitalizm ancak öyle bir **Burjuva Sosyalizmi**'nin yarattığı **“Emniyet Supabı”** ile ayakta durabiliyor. Bu emniyet supabı sayesinde bir taşla birçok kuşlar vuruluyor. Bir yanda yer yer paslanıp delinmeye yüz tutmuş Emperyalizm kazanının patlaması önleniyor. Öte yandan asıl amaç İşçi Sınıfını avlamaktır. İşçi Sınıfı her eğiliminde Sosyalizme dört elle sarılıyor. İşçi Sınıfının namuslu ve bilinçli hareketini en iyi baltalamak, ancak arkadan vurmakla başarılı olur. Onun için proletaryanın hareketi burjuva sosyalizminin pis perdeleriyle göz gözü görmez hale getirilir ve tanınmaz kılıklara sokulabilir.

İşte iki sosyal üst sınıfın (**Kapitalist** ve **Büyük Mülk- Toprak Sahipleri** sınıflarının) meşhur iki klasik **“Çifte Partisi”** dışında başka birçok partilerin piyasaya dökülmesi böyle oldu. Özellikle **“İşçi Partileri”**ne, yahut **“Sosyalist Partileri”**ne, hatta **“Komünist Partileri”**ne karşı İşveren Sınıfının **“Tolerans”** göstermesi, gerekince el altından yardımlarda bulunması o gerekçe ile oldu.

Hele sömürge ve geri ülkelerden aşırılmış **“Aşırı-Kârlar”**-la zenginleşen Emperyalist metropollerinde yetmiş yedi buçuk türlü **“Sosyalizm”** oyunları ortaya döküldü. İşçi Sınıfının içinde bir kaymak tabakası satın alınarak, İşçi Küçükburjuvaları ve Burjuvaları haline getirmek epey kolaydı. Onun için Emperyalizmin büyük metropollerinde İşveren Sınıfı her türlü **“Devrimci”** partileri denedi. Bu deneyişin yarattığı kargaşalık içinde, ölüm çağına girmiş bulunan kapitalizm, hem bir **“Meşruiyet”** (dokunulmaz haklılık) ve hem de bir **“İstikrarlılık”** (tutarlılık) kazanıyordu. Eski yırtıcı kanlı silah zorlamalarından vazgeçmişti. Şimdi maddi silahlardan daha büyük, daha yaygın ve etkili olan **Maneviyat** (moral) silahı kullanılır oldu.

Geri ülkelerin İşveren Sınıfları kendi ağababaları olan Batı emperyalizmini, her alanda olduğu gibi, sosyalizm alanında dahi taklit ettiler. Buralarda burjuva, küçükburjuva sınıf ve tabakaları binbir çeşit hoşnutsuzlukla kıvranıyordu. Onun için hemen her sınıfın ve her zümrenin ve tabakanın uydurduğu ve uydurabileceği sürüyle sosyalizmler ortalıkta cirit atmaya başladı. Artık

emperyalizm bile sosyalizmsiz nefes alamaz oldu. Finans-Kapital zümresinin bile bir sosyalizmi fişkırdı: **Nasyonal Sosyalizm** (Nazilik).

Toplumu Babil kulesine çevirmek sırası böylece “Sosyalizm”e düştü. Sosyalist akımlar birbirlerine düşürüldü. Kritik anda sosyalizmle uğraşanlar artık İşveren Sınıfı değil, gene sosyalist olanlardır. Sosyalist olanların en gerici davranışı maskeleyerek için kullandıkları strateji ve taktik, herkesten önde gitmek ve sözde aşırı-devrimcilik yapmak oldu.

Aşırı lakırdıları ciddiye alıp uygulamaya geçenlere karşı sosyalist örgütlerin sınırlı mekanizmaları işletildi. Herkesten ileri gidenlerin ihtiyatsız davrandıkları ve Faşizmi çağıracakları öne sürüldü. Yapma manevralarla halk ve İşçi Sınıfı geriye doğru itilir ve bezdirilirken, “**Parti Disiplini**” perdesi altında gizlenildi. Yığınların bilinçlice düşünme ve davranmaları “başı bağlanmış” duruma getirildi.

Bütün bu şartlar altında “Sosyalist Partileri” sıkıştırmak ve yeraltına itmek İşveren Sınıfı için en sersemcesine bindiği dalı kesmek olmaz mıydı?

(Aydınlık, Sayı 3, Ocak 1969, s. 187-204)

